

ПРОТОКОЛ № 1/27.02.2017 г.
от неприсъствено заседание
на Областния съвет за сътрудничество
по етническите и интеграционните въпроси

Във връзка с изготвянето на Мониторингов доклад за 2016 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) с писмо изх.№37-00-4/21.02.2017 г. беше свикано неприсъствено заседание на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

Изготвеният проект на Годишен мониторингов доклад по изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе за 2016 г. е изпратен на членовете на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси с цитираното по-горе писмо за становище.

В посочения в писмото срок (24.02.2017 г.) са получени 7 положителни становища, изразяващи подкрепа и нито едно възражение.

Във връзка с гореописаното Областният съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси **приема следните решения:**

1. Областният съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси приема така изготвения Годишен мониторингов доклад по изпълнението Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе за 2016 г.

2. Годишният мониторингов доклад по изпълнението Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе за 2016 г. да бъде изпратен в Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси за изготвяне на Мониторингов доклад за 2016 г. за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

Отговорник: Областна администрация – Русе
Срок: 28.02.2017 г.

Приложение: Годишен мониторингов доклад по изпълнението Областната стратегия за интегриране на ромите за 2016 г.

**СТЕФКО БУРДЖИЕВ /П/
Областен управител на област Русе
Председател на
Областния съвет за сътрудничество
по етническите и интеграционните въпроси**

- 2 0 2 (2 0 1 3)

2 0 1 6 .

0 2017 0

:

		4
		6
		6
3 0 3 0 "	" "	6
3 0 4 "	" "	6
	" "	11
	" "	11
	" "	15
	" "	16
	" "	18
	" "	18
	" "	24
	" "	25
	" "	26
	" "	27
4 0 3 0 "	" "	27
4 0 4 "	" "	27
	" "	30
	" "	30
	" "	32
	" "	33
	" "	33
	" "	33
	" "	36
	" "	36
	" "	37
	" "	37
5 0 3 "	" "	37
"	" "	37
	" "	37
	" "	38
	" "	38
	" "	38
	" "	38
	" "	39
	" "	39
	" "	39
V .	" "	40
6 0 3 0 "	" "	40
6 0 4 "	" "	40
	" "	45
	" "	45
	" "	46
	" "	47
	" "	47
	" "	48
	" "	51

		51	
		51	
V .		52	
7 0 3 0 "	" " " "	52	
7 0 4 "	" " " " " " " " " "		" š
	" " " " " " " " " "	59	
		59	
		60	
		60	
		61	
		61	
		61	
		62	
		62	
V .		63	
		63	
8 0 3 0 "	" " " " " " " " " "	63	
8 0 4 "	" " " " " " " " " "		" š " " " " " "
	" " " " " " " " " "	63	
		63	
		65	
		66	
		66	
		66	
		66	
		66	
		67	
		67	
		68	
		69	

Областната стратегията за интегриране на ромите в област Русе 2013-2020г. е утвърдена от Областния управител на Област Русе след съгласуване с Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси. Решението е взето на заседание на Съвета от 26.02.2013г.

Стратегията е разработена в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020г.), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012г. Тя е част от цялостната стратегия за развитие на Област Русе, като се придържа към разработените национални цели и задачи и включва следните приоритети:

Областната стратегия обединява отделните секторни политики и се изпълнява с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции и идентифицираните потребности на целевата група.

Оперативното изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе (2013-2020г.) се осъществява чрез Общински планове за действие.

С решения на съответните Общински съвети във всичките осем общини от област Русе са приети Общински планове за действие за периода 2015-2017 г., в продължение на предходните Планове, обхващащи периода 2013 – 2014 г.

Областната стратегия и Общинските планове за действие прилагат целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Ключов инструмент при реализиране на Областната стратегията за интегриране на ромите в област Русе е системата за оценка и мониторинг. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да следи за постигането на резултатите от дейността по изпълнението на стратегическия и плановите документи, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението. Резултатите от ежегодния мониторинг и оценяването са основа за актуализиране на стратегията по отношение на приоритетните направления, поставените цели и дейностите в хода на тяхното изпълнение.

Настоящият документ е трети Годишен мониторингов доклад за изпълнението на Областната стратегия за интегриране на ромите 2013-2020г. Той отчита извършеното по шестте приоритета от Стратегията, съобразно ангажиментите и отговорностите на ресорните институции и прилагането на мерките в съответните общини.

При неговото разработване бяха идентифицирани следните проблеми, касаещи системата за мониторинг и оценка на политиките в сферата на интеграция на ромите:

- При разработването на Стратегията е използвана основно статистическа информация на база етнически признак от извършеното преброяване през 2011 г. Такива данни не съществуват за периода след 2011 г., поради което не може да се проследят промените в тях.
- Държавните и местни институции не поддържат информация за етническата принадлежност на лицата. В случаите, в които съществува тази информация, тя се събира на база самоопределяне, и често не отразява коректно ситуацията, тъй като лицата използват правото си да не се самоопределят.
- Липса на разработена система от индикатори на ниво Стратегия, на базата на които да се отчита текущото състояние и тенденциите в развитието на процесите;

-
- Липса на индикатори на ниво проекти и дейност – като цяло няма оценка, какво е конкретното влияние на реализираните проекти и дейности към адресираните проблеми;
  - Липса на конкретика в част от Годишните мониторингови доклади на Общинските планове за действие.

Настоящият Мониторингов доклад систематизира и представя информация за дейностите, реализирани през 2016 г., от съответните институции, идентифицирани като водещи по отношение на процеса на интеграция на ромите в отделните сфери, а именно – общините, Регионално управление по образованието – Русе, Регионална здравна инспекция – Русе, Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Русе, Областна дирекция на МВР – Русе, Регионален представител на Комисията за защита от дискриминация - Русе, неправителствени организации, участващи в работата на ОССЕИВ.

Информацията е подадена от съответните институции и включва, както дейности, насочени директно към ромите, така и дейности, насочени към цялото общество или отделни негови групи, но адресиращи проблеми, важни и за ромската общност.

Докладът представя информацията за изпълнените дейности, разпределена по приоритетите на Областната стратегия в два раздела:

§ изпълнение на областно ниво – въз основа на информация, получена от регионални държавни структури, отговорни по изпълнението на Областната стратегия;

§ изпълнение на общинско ниво - въз основа на информация, получена от общините в резултат на проведения годишен мониторинг на Общинските планове за действие в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите.

3 0 3 0 "

" "

" " < "

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество. Интеграцията на ромите и на другите българските граждани в неравностойно положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики.

В изпълнение на Стратегиите за развитие на учебните заведения са разработени и се прилагат, редица дейности за осигуряване на равен достъп на ромските деца и децата от други етнически групи до образователната система и интегрирането им в училищна среда. С цел намаляване на уязвимостта на рисковите групи, екипите проучват, анализират и систематизират специфичните причини за изолацията и преждевременното напускане на училище и набелязват необходимите мерки за задържане в училище.

Процесът на интеграция чрез образование в системата на народната просвета на територията на област Русе е съобразен с основните приоритети и общи цели на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

В област Русе функционират – 34 общински и 3 частни детски градини, които се посещават от 6 222 деца. В основни училища, СУ, профилирани гимназии и професионални гимназии броят на учениците е, както следва: начален етап 7 099 ученици, прогимназиален етап 6 693; СУ и профилирани гимназии 6 410; и в професионални гимназии 3 782. РУО – Русе не разполага със статистика за броя на децата и учениците от ромски произход, които са обхванати в учебните заведения.

Въпросът за образователната интеграция на ромите и други малцинствени групи е твърде актуален. Училището е една от институциите, която осъществява процеса на образователната интеграция, насочена към безпрепятствено общуване от позициите на малцинствената култура с националната.

Неграмотността в редица случаи се съпровожда със социални рискове – безработица, бедност, липса или недостатъчни грижи за здравето и образованието на детето, отклоняващо се понякога поведение. Всичко това оказва отрицателно въздействие по отношение на децата и тяхното развитие.

В учебните заведения на област Русе се обучават и възпитават деца и ученици от различни етноси. В училищата и детските градини има формирани паралелки и групи, в които преобладават деца от ромско, турско или друго етническо малцинство, но причината за това е демографски признак.

Проблем на образователната система в детските градини и училища е непоследователно посещаване на учебните занятия в детската градина или училище от деца, чиито майчин или семеен език не е български.

Следвайки поставените цели в Стратегията, учебните заведения се стремят към:

- даване равен шанс и осигуряване на стимулираща познавателна среда, за реализиране на европейските ключови компетенции на децата от ромски произход

-
- осъществяване на интеркултурно образование, стимулиране на толерантност и сътрудничество, на уважение и приемане на културни и национални различия и ценности.

Причините за отпадането на деца от училище, чиито майчин език не е български, са комплексни: икономически, етнокултурни, социални и педагогически. Основните фактори, които оказват силно влияние върху отпадането са:

- Лошото икономическо състояние на семейството, в което детето живее. Този факт става още по-значим, когато по-голяма част от семействата в лошо икономическо състояние, са част от етническите малцинства.
- Придържането към определени културни стереотипи, особено когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос. Етническата принадлежност все още проявява влиянието си върху отпадането от училище, както чрез икономически мотиви за напускане, така и чрез т. нар. семейни причини (ранни бракове, непълни семейства и др.).
- Третата основна група мотиви за отпадане от училище се определят от училищната среда и свързаните с нея педагогически фактори: трудности, които детето среща в училище, следствие на невладеене на български език и липса на интерес към учебния процес и произтичащо от него желание/нежелание да се посещава училище.

Броят на отпадналите ученици от учебните заведения в област Русе за периода 15.09.2016 г. до 08.02.2017 г. е 65. Прекъснали обучението си и заминали за чужбина 168 ученици.

В РУО – Русе не се води статистика, колко от общия брой отпаднали ученици са от ромски произход.

Разработването на различни мерки за обхващане на децата във форми за предучилищна образователна подготовка и създаването на повече и гъвкави услуги за образование и грижа за децата в периода до постъпване в първи клас е важно и за децата и за родителите. Разработване на училищни стратегии гарантира правото на всяко дете на достъп до форми за образование и грижа и е подкрепа за родителите.

Най-сериозен е проблемът с обхващането на децата от маргинализираните групи деца, които се нуждаят от допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции в учебните заведения. Броят на обхванатите деца в подготвителните групи 5 и 6 годишни на детските градини е 3 249, а броят на подлежащите за записване в първи клас 6 годишни деца е 1 719.

Регионалното управление по образованието в Русе подкрепя активно политиката на Министерството на образованието и науката и съдейства активно за обхвата на 5 и 6 годишните деца в задължителни форми за предучилищно образование.

В последните години силно нараства потребността от възстановяване и развитие на задочната и вечерна форма на обучение. През учебната 2016/2017 г. в град Русе се обучават 138 ученици във вечерна форма на обучение и 627 ученици в задочна форма на обучение. Това дава възможност на желаещите, отпаднали от образователната система през изминали години, да продължат образованието си .

Специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система в стратегиите за развитие на училищата и детските градини

- Изградени са постоянни училищни комисии по обхващане и задържане на подлежащите на задължително обучение на деца и ученици.
- Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашените от отпадане ученици.

- Провеждане на здравно и гражданско образование в часа на класа, изнасяне на беседи, като здравно и сексуално образование, трафик на бебета и ромски жени с цел сексуална експлоатация и др.
- Провеждане на консултации с психолог и педагогически съветник.
- Социализиране на децата и учениците, за които българският език не е майчин.
- Реализиране на Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства МОН - 24.06.2015 и схеми по ОП НОИР.
- Реализиране на политики за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), включително осигуряване на достъпна архитектурна среда.
- Повишаване на обхвата в целодневна организация на учебния ден.
- Подобряване на достъпа до разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности.
- Повишаване на достъпа до съвременни информационни технологии и електронизация на учебния процес.
- Реализиране на политики за преодоляване на наличната сегрегация - обособяването на образователните институции по етническа принадлежност на децата и учениците. РУО – Русе е организиран квалификационни форми за учители, които съдействат за подобряване на интеграцията на децата и учениците от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Целта на проведените квалификационни форми през изминалия период на учебната 2015/2016 година е: повишаване на капацитета на учителите за работа с деца от малцинствените групи, чрез провеждане на обучения за методи за възпитание и обучение в мултикултурна среда и интерактивни билингвистични технологии за усвояване на български език от деца, за които българският език не е майчин.

- Извършено е обучение на 32 учители, които работят с ученици слабо владеещи български език;
  - Обучение в „Билингвални технологии“ – 116 учители;
  - Обучение на тема „Социално-образователна програма за семейства от маргинализирани групи“ – 56 учители.
- " " :
- идентифициране на децата и учениците, застрашени от преждевременно напускане на образователната система;
  - идентифициране на причините за всеки конкретен случай;
  - набелязване на конкретни мерки (работа с родителите; насочване за работа с психолог, педагогически съветник, младежки или социален работник; допълнителни занимания/консултации по образователни направления/учебни предмети; насочване към извънкласни и извънучилищни дейности, съобразно интересите и способностите; препоръка за включване в полуинтернатна група или целодневна организация на учебния ден и др.);
  - мотивиране на учениците в риск от ПНУ /преждевременно напускане на училище/ да продължат образованието си в следваща степен и за придобиване на професионална квалификация.

За ограничаване броя на неизвинените отсъствия и задържане на учениците в училище ръководствата на училищата са предприели следните възпитателни мерки:

- в началото на учебната година са проведени родителски срещи за запознаване на родителите с правилника за дейността на съответното училище и разпоредбите на ЗНП за задължителното училищно обучение до 16-годишна възраст;
  - класните ръководители системно следят посещаемостта на учебните занятия и своевременно уведомяват писмено родителите на учениците, допуснали значителен брой неизвинени отсъствия, като при необходимост посещават домовете на тези ученици;
  - в допълнителния час на класа се организират срещи и разговори на учениците с възпитатели, училищните психолози и социални работници;
  - в повечето училища се работи индивидуално с учениците застрашени да напуснат училище, като училищните психолози изготвят индивидуално-корекционни програми за въздействие на учениците в риск и графици за индивидуална работа с тях;
  - осъществяват се съвместни дейности на класните ръководители с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците;
  - включване на учениците в риск в разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности – организиране на празници, честване на исторически годишнини, спортни състезания и др.;
  - въвеждане на целодневна организация на работа в училищата чрез разкриване на групи за целодневна организация и осигуряване на безплатна закуска за учениците в начален и прогимназиален етап;
  - ежемесечно изпращане на справки за допуснати над 5 неизвинени отсъствия до РД „Социално подпомагане”, в резултат на което не се изплащат семейни добавки на родителите на тези ученици;
  - налагане на наказания от педагогическия съвет на учениците, които не посещават училище и имат голям брой неизвинени отсъствия;
- Ø Предприети са мерки за ефективност на образователния процес;
  - Ø Създадени са летни занимания на учениците от общинските училища;
  - Ø Създадени са условия за масов ученически спорт;
  - Ø Своевременно информиране на родителите за отсъствията и за успеха на учениците, провеждане на съвместни дейности с родителите с цел приобщаването им към училищната общност;
  - Ø Партньорството с други заинтересовани институции и специалисти за работа с уязвими семейства и общности, развиване на дейности в подкрепа на всеки ученик, формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.
  - Ø В някои училища в Област Русе се предоставят стипендии за ученици, след завършено основно образование – месечни за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането и еднократни за преодоляване от ученика на еднократни социални обстоятелства, свързани с достъпа му до образование, заплащат се пътни разходи и/или такса за общезитие на финансово затруднени ученици

Стартиране на проекти в учебните заведения в област Русе.

Ø Реализиране на професионалната компетентност на педагогическите екипи в областта на приобщаващото образование, индивидуализацията и включване на семейството, чрез проекти финансирани от ЕСФ в обучение по рамкова програма по ключова компетентност „Обществени и граждански компетентности“, „Превенция на дискриминацията и повишаване на социалните умения за работа с роми.

Ø Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация“ реализира проект BG05M2OP001-3.001-0028 - „Ранна социализация чрез успешна образователна

интеграция“ по ОП „НОИР“ за повече от 1000 деца обучавани в 6 детски градини: „Ралица“, „Пиноккио“, „Червената шапчица“ и „Роза“ от Община Русе и ДГ „Щастливо детство“ и ДГ „Звънче“ от Община Ветово и две училища: ОУ „Никола Обретенов“ в Русе и ОУ „П.Р. Славейков в с. Смирненски. Проектните дейности са насочени за ранна социализация и успешна образователна интеграция на деца от ромски произход. Проектът се реализира съвместно с Общините Русе и Ветово. Цел на проекта е да се изгради родителски капацитет на родителите, настойниците от маргинализираните общности и да се преодолеят дискриминационните нагласи и предразсъдъци при родителите от доминиращия етнос.

Ø Участие на 1 ДГ от град Бяла и 3 училища в община Русе в проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, с цел подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение, ранна социализация и подпомагане на деца със специални образователни потребности и деца, чиито майчин език или семеен език не е български. – ОУ „Братя Миладинови“, ОУ „Васил Априлов“ и СУ Йордан Йовков“ – Русе.

Ø Проект BG05M2OP001-2.004-0004 "Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)" – финансиран от Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. В проекта участват всички училища в област Русе.

Целите на проекта са:

1. Повишаване на мотивацията на учениците за участие в образователния процес чрез включването им в клубове за извънкласни занимания по интереси;
2. Преодоляване на образователните трудности на учениците, нуждаещи се от повече постижения;
3. Образователна интеграция на учениците чрез формиране на общности по интереси;
4. Повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция;
5. Превръщане на училището в по-привлекателно място за учене.

Ø Ръководствата на училищата осигуряват позитивна образователна среда свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства, за по-ефективна работа в мултиетническа образователна среда, с цел осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всеки ученик.

Ø В Професионална гимназия по облекло „Недка Иван Лазарова“ - Русе и Професионална гимназия по промишлени технологии „А.Ц.Буров“ – Русе., се организира вечерна и задочна форма на обучение с придобиване на II степен на професионална квалификация на преждевременно напусналите училище по специалности, като това дава възможност на безработните лица с ниска грамотност, без образование и квалификация, включително преждевременно напусналите образователната система от различни етнически общности да се реинтегрират в образователната система и да се завърнат към формалната система на образование и обучение.

Ø Етно-предизвикателство за учебните заведения в град Русе е ежегодното участие на възпитаници от училищата и детските градини в традиционния коледен концерт на фондация „Етническа хармония“ – Русе, с който се дава възможност на деца и младежи от различни етнически групи да се изявят на една сцена в Русе. С артистични и креативни костюми от еврейско, арменско, циганско, турско облекло и др., ефектното етно-ревю на манекените от училищата за пореден път е доказателство, че учениците от област Русе се възпитават в дух на хармония, толерантност и взаимопомощ между деца, младежи и възрастни от всички етноси.

Предприетите мерки и участието на учебните заведения в реализираните проекти води до:

-
- разширяват се възможностите за подобряване на владенето на български език и за развитие на по-широк набор от лични и социални умения, които се изграждат през взаимодействието с връстници и през изпълнението на дейности в структурирана среда;
  - поемането на задължение от страна на държавата да осигури, от една страна, места в детските градини, където те не достигат, а от друга – допълнително финансиране за безплатни помагала и транспорт на децата, изграждането на подходяща материална база;
  - разбирането, че мярката е предпоставка за изграждането на многообразие от форми за образование и грижа в периода на ранното детство, и че отчитането на ефективността за повишаване на обхвата ще изисква и последващи мерки за разкриване на повече детски градини в райони където има такава необходимост. Финансово и материално подпомагане на учениците и родителите с цел редовното посещаване на училище;
  - Връщане на учениците, отпаднали от образователната система чрез разширяване на образователните услуги от страна на училището;
  - Мотивиране на участието на учениците в учебния процес;
  - Усъвършенстване на системата за професионално ориентиране и професионално обучение и образование;
  - Превръщане на училището в привлекателна и устойчива социална територия, допринасяща за здравето, психичното и емоционалното благополучие на учениците;
  - Въвеждане на ефективни гъвкави подходи за комуникация между родителите и учителите;
  - Организиране на квалификационни форми и подкрепа на учителите за работа с деца билингви и с емоционални и поведенчески проблеми с цел превенция от отпадането им от училище.

За постигането на стратегическата и оперативните цели на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе (2013-2020) в учебните заведения са създадени условия за равноправно интегриране на ромите и на ученици, принадлежащи към други етнически групи в училищния и извънучилищния живот, чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп и участие в образователно-възпитателния процес и във всички извънкласни и извънучилищни дейности и мероприятия при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

Ръководствата осигуряват добра координация между институциите и позитивна образователна среда свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства, за по-ефективна работа в мултиетническа образователна среда, с цел осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всеки ученик.

1.2

” ” ” ” ” ” ” ” ” ”

По данни на Регионално управление на образованието /РУО/ - Русе, в град Русе продължават да функционират: 19 общински и 3 частни детски градини, които се посещават от 4 771 деца. В основни училища, средни училища, профилирани гимназии и професионални

гимназии, броят на учениците е както следва: начален етап 5403 ученици, прогимназиален етап 5055; СУ и профилирани гимназии 6258; професионални гимназии 3782. РУО – Русе не разполага със статистика за броя на децата и учениците от ромски произход, които са обхванати в учебните заведения.

По информация на РУО/Русе, осигуряването на ефективна система за социално подпомагане в детските градини и училищата е пряко свързана с възможностите на децата и учениците от етническите малцинства да участват пълноценно и безпрепятствено в образователния процес. Във връзка с това, в някои училища в Община Русе продължава осигуряването на стипендии за ученици, след завършено основно образование – месечни за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането и еднократни за преодоляване от ученика на еднократни социални обстоятелства, свързани с достъпа му до образование, заплащат се пътни разходи и/или такса за общежитие на финансово затруднени ученици. Във връзка с изпълнение на дейностите по превенция на отпадане от училище, чрез ефективност на индивидуалните програми в детските градини и училищата са предприети дейности за създаване на толерантна мултиетническа среда. С цел реинтегрирането им в учебна среда са разработени и се прилагат разнообразни форми и програми за деца с трудности и дефицити в обучението, деца в риск от отпадане и деца, отпаднали от училище. За овладяване на езика и надграждане на задължителното учебно съдържание в голяма част от училищата с преобладаващи ученици от ромския етнос е въведен ЗИП по български език. Провеждат се консултации и допълнителна индивидуална работа с изоставащите ученици. В годишните планове на училищата са заложени дейности, които да предотвратят отпадането на учениците от училище. Целта на проведените квалификационни форми през изминалия период на учебната 2015/2016 година е: повишаване на капацитета на учителите за работа с деца от малцинствените групи, чрез провеждане на обучения за методи за възпитание и обучение в мултикултурна среда и интерактивни билингвистични технологии за усвояване на български език от деца, за които българският език не е майчин. Извършено е обучение на 32 учители, които работят с ученици слабо владеещи български език; Обучение в „Билингвални технологии“ – 116 учители; Обучение на тема „Социално-образователна програма за семейства от маргинализирани групи“ – 56 учители.

В учебните заведения, се работи активно по следните програми и проекти: Продължава работата по Национална програма „Без свободен час в училище“. Дейностите по мярката са насочени към ученици, допуснали по-голям брой неизвинени отсъствия и в риск от отпадане от училищно обучение. Училищните екипи са направили анализ на причините за допуснатите отсъствия и са идентифицирали нуждите на учениците. Продължават дейностите по проектите на МОН: „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес“, „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, „УСПЕХ“ и „Твоят час“, насочени за организиране на свободното време на учениците.

Организирането на вечерна форма на обучение с придобиване на II степен на професионална квалификация на преждевременно напусналите училище, дава възможност на безработните лица с ниска грамотност, без образование и квалификация, включително преждевременно напусналите образователната система от различни етнически общности да се реинтегрират в образователната система и да се завърнат към формалната система на образование и обучение.

През учебната 2016/2017 г. в град Русе се обучават 138 ученици във вечерна форма на обучение и 627 ученици в задочна форма на обучение. Това дава възможност на желаещите, отпаднали от образователната система през изминали години, да продължат образованието си .

Най-сериозен е проблемът с обхващането на децата от маргинализираните групи деца, които се нуждаят от допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции в учебните заведения. Разработени са мерки за обхващане на децата във форми за предучилищна образователна подготовка и създаването на повече и гъвкави услуги за образование и грижа за децата в периода до постъпване в първи клас е важно и за децата и за родителите. Чрез допълнителната подкрепа се разширяват възможностите за подобряване на владеенето на български език и за развитие на по-широк набор от лични и социални умения, които се изграждат през взаимодействието с връстници и през изпълнението на дейности в структурирана среда.

Децата от ромски произход са част от т.н. уязвими социални групи, за които е характерен висок риск от ранно отпадане от училище. Учителите са в постоянен контакт с родителите или настойниците и при допускането на по-голям брой отсъствия своевременно ги информират.

През 2016 г. училищата в област Русе са реализирали като преки бенефициенти и партньори проекти с европейско финансиране, в т.ч. по ОП „Развитие на човешките ресурси”, секторните програми „Евроскола” и „Еразъм”, както и партньорски инициативи съвместно с международни институции и чуждестранни училища.

Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация в партньорство с Община Русе, Община Ветово, ЦДГ „Червената шапчица“, Русе, ЦДГ „Ралица“, Русе, ЦДГ „Пиноккио“, Русе, ЦДГ „Роза“, с.Ново село, общ. Русе, ОУ „Никола Обретенов“, Русе, ОДЗ „Щастливо детство“, Ветово, ОДЗ „Звънче“, с.Смирненски и ОУ „П.Р.Славейков“, с.Смирненски реализира проект „Ранна социализация чрез успешна образователна интеграция“, целта, на който е да се преодолеят дискриминационните нагласи и предразсъдъци с доминиращи етнически общности.

Участие в проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, с цел подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение, ранна социализация и подпомагане на деца със специални образователни потребности и деца, чиито майчин език или семеен език не е български – ОУ „Братя Миладинови“, ОУ „Васил Априлов“ и СУ Йордан Йовков – Русе.

Проект „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене, чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, обхваща всички училища в град Русе. Целите на проекта са: повишаване на мотивацията на учениците за участие в образователния процес, чрез включването им в клубове за извънкласни занимания по интереси; преодоляване на образователните трудности на учениците, нуждаещи се от повече постижения; образователна интеграция на учениците чрез формиране на общности по интереси; повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция;

Продължават дейностите на Община Русе, по реализирането на Проект „Равен достъп на деца в риск до предучилищна подготовка и интеркултурно образование чрез иновативно обучение, интегриран подход и привлекателни условия в детските градини в община Русе“, по Програма BG06 „Деца и младежи в риск“ на Европейското икономическо пространство. Предмет на проекта са 5 детски градини от гр. Русе (ДГ „Звездица“, ДГ „Детелина“, ДГ „Ралица“, ДГ „Червената шапчица“ и ДГ „Снежанка“), в които са подобрени условията за обучение и възпитание на децата чрез строително-ремонтни дейности и модерни образователни методи за предучилищна подготовка.

През 2016 г. в Община Русе стартира проект „Социално включване чрез услуги за ранно детско развитие“, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.“, приоритетна ос „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“. Реализирането на проекта е ангажимент на Община Русе и е насочен към предоставяне на

услуги за деца от 0-7 години, с цел ранно обхващане и работа, както с децата, така и с родителите. Предоставяните по новия проект, консултации и интегрирани услуги с образователен, социален и здравен характер, са безвъзмездни за деца от 0 до 7 години и техните родители от кварталите „Чародейка“, „Дружба“, „Мальовица“, „Здравец“ и „Тракцията“.

Чрез услугата индивидуална педагогическа подкрепа и допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище се създават условия за допълнителни занимания с деца от уязвими семейства от затворени общности на които предстои да постъпят в първи клас, деца, които не са постигнали в максимална степен показателите за училищна готовност и за които е установен недостиг на умения и подготовка за постъпване в първи клас. В рамките на тази дейност се работи и с родителите, които също се включват в зависимост от техните потребности и интереси, за да се поддържа тяхната мотивация за записване на децата в училище.

През 2016 г., започна изпълнението на проект „Различни заедно, вървим по пътя към училището родно“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. Бенефициент по проекта е ДГ „Чучулига“, гр. Русе, с партньори Община Русе и Фондация „Устойчиво общество“, гр. Русе. Целите на проекта са създаване на условия за устойчива образователна интеграция и социализация на деца в неравностойно положение, включително и от маргинализирани групи, на възраст от 3 до 6 г., в ДГ „Чучулига“ Русе.

Продължават дейностите на Община Русе, по стартирания през 2015 г. проект „Комплексен подход на Община Русе за интеграция на ромите и други уязвими групи на територията на общини от Област Русе“, който е със срок на изпълнение 36 месеца и има за цел, подобряване на жизнените условия и създаване на подходящи условия за устойчива интеграция на маргинализираните и социално изключени общности с фокус върху ромите и други, живеещи в сходно на тяхното положение в област Русе. За отчетният период, Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация“ /БРТМ/, като партньор на Община Русе по проекта по Програма ЗОВ, разработи чрез сформирания мултидисциплинарен екип от 4 - ма експерти, модел за ранно езиково обучение на деца от 3-5 години „Педагогическа игрова технология за начално овладяване на български език от деца билингви с доминиращ майчин език романи и турски език“, който е представен на педагози от ДГ „Ралица“ и ДГ „Червената шапчица“, с цел подкрепа на учителите при работа с деца, чийто майчин език не е български.

В рамките на проекта, експертите на Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация“ /БРТМ/ предоставят под формата на приемна за родители консултации на родители на деца от ромски произход и други живеещи в сходно на тяхното положение, които не подкрепят децата си в процеса на образователна интеграция. Проведени са 241 консултации с родители в 8 училища в област Русе, четири от които са в гр. Русе: ОУ „Ал. Константинов“, ОУ „Бр. Миладинови“, ОУ „Ангел Кънчев“ и „Никола Обретенов“.

В центъра по обществена подкрепа за деца към Сдружение БРТМ 59 деца от ромски произход са получили подкрепа при усвояване на учебния материал.

Сдружение „Център Динамика“, проведе дейности, в резултат на които са обучени 75 ученици по подхода „Връстници обучават връстници“ по теми свързани с здравно образование. Обучени са 30 педагогически специалисти, за въвеждане на часове по здравно и сексуално образование в училищата с цел превенция на ранно отпадане от училище поради ранни бракове и бременности.

За успешна интеграция на деца и семейства е важна и ролята на СНЦ „Еквилибрум“. За 2016 г., в две учебни заведения: ОУ „Ал. Константинов“ и ОУ „Бр. Миладинови“, са сформирани три клуба деца-родители от ромски етнос, обхванати 45 деца и 46 родители. Екипът от „Еквилибрум“ е обучил родителите за повишаване на уменията им за правилното развитие и социализация на децата в ранна възраст.

---

60 деца от ОУ „Никола Обретенов“, ОУ „Алеко Константинов“ и ОУ „Братя Миладинови“ по проект „Интегриран подход на Община Русе за интеграция на ромите и други уязвими групи на територията на общини от област Русе“ бяха на едноседмичен лагер в Узана. Всекидневно за децата се организираха различни образователни, спортни и туристически занимания, като се използва изцяло ресурса на природната местност „Узана“ и професионализма на наетия педагогически персонал.

Целта на летния лагер е да подпомогне семействата от целевата група като осигури на децата подходящи условия за развлечения и отпих и улесни комуникацията между всички етнически групи.

За учениците беше разработена индивидуална групова програма, която ангажира изцяло свободното им време, като всеки ден са поощрявани за участие в образователни и спортни игри. Използваните методи развиха творческите им умения и мотивацията им за активно включване във всички игри.

През месец декември 2016 г. съвместните клубове с деца и родители по проект „Интегриран подход на Община Русе за интеграция на ромите и други уязвими групи на територията на общини от Област Русе“ в направление „Образование“, провеждани от специалисти от СНЦ „Еквилибриум“ в три групи в училищата „Алеко Константинов“ и „Братя Миладинови“, пресъздадоха истинска коледна атмосфера. Бяха организирани коледни работилнички, в които участниците изрязваха, апликираха с памук и оцветяваха различни картички и картини. Научиха се как се прави коледен фенер, снежен човек от подръчни материали и снежна коледна къщичка. Някои от децата си взеха изработените изделия, за да украсят своя дом, а други ги добавиха към украсата на училищната им стая.

По данни на БЧК – Русе, чрез услугите: Приют за деца и Център за работа с деца на улицата, също има принос за отчитане на напредък в работата с деца от уязвими групи. За 2016 г., са преминали 86 деца, с които е работено основно по превенция на отпадане от училище, като част от тях са от ромски етнос.

В сравнение с 2015 г., прави впечатление, че са увеличени проектите на ангажираните по проблема институции, насочени към обхващане на по-голям брой деца, ученици и родители от рискови семейства, с опасност от социално изключване и продължава работата през 2017 г.

" " " " " "

I " 0

Приоритет в работата на Община Борово е младото поколение – бъдещето на децата и учениците. В Община Борово се създават равни условия за достъп до детска градина, предучилищна подготовка и качествено образование за всички деца и ученици.

Детската градина и училищата активно се включват във всички проекти и програми на МОН, които биха били полезни за всички деца и ученици.

През 2015-2016 година, училището в село Обретеник и село Горно Абланово участва по Програма „Намаляване на отпадането на ромските деца от училище“ проект „Всеки ученик ще бъде отличник“ със сътрудничество и съвместна дейност с ЦМЕДТ „Амалите“ 2015-2016 и 2016-2017 г.

ОУ „Св. Климент Охридски“ – град Борово и ДГ „Славейче“ – град Борово участват в проект „Интегриран подход на Община Русе за интегриране на ромите и други уязвими групи на територията на общини в област Русе“. През 2016 година в изпълнение на проекта са проведени обучения по здравно образование на малцинствените групи и на педагогическите специалисти от общината. Проведени са обучения на ученици от училищата в общината по здравно образование по метода „Връстници обучават връстници“ от Център „Динамика“.

Със специалисти от Сдружение БРТИМ (психолог, социален педагог и доброволци) са провеждани ежемесечни срещи с родители на деца, които не посещават редовно учебни часове, както и със самите деца. Целта на тези срещи е беше да се запознаят родителите и децата колко е важно и необходимо да се посещават часовете в училище.

Проведени са информационни кампании, насочени към ученици и представители на ромската общност с цел информиране за опасностите, които крие трафика на хора и ромски момичета с цел сексуална експлоатация и какви са възможностите за помощ.

Сформирани са групи за извънкласни дейности, които се посещават от всички ученици без разлика в етническата им принадлежност, което е показателно, че няма дискриминация.

Резултатите от изпълнените дейности влияят положително върху образователния статус на ромската общност. Процесът е труден и дълъг, но Община Борово работи активно в посока повишаване знанията и уменията на децата от общността.

" " " " " " " "

0

На територията на Община Борово функционира една детска градина с два филиала в селата Обретеник и Горно Абланово. В ДГ „Славейче“ – град Борово обхванатите деца от ромски произход са 5. Във филиала в Горно Абланово децата от малцинствените групи са 13, а в село Обретеник са обхванати 26 деца. 16 деца от детската градина са отпаднали по социални причини и напускане на страната.

В ОУ „Св.Климент Охридски“ обхванатите ученици от ромски произход са 56, съответно от 1 до 4 клас – 31, от 5 до 9 клас – 25 ученици.

В ОУ „П.Р.Славейков“ село Обретеник общия брой на учениците е 108 а 93 от тях са с ромски произход, отпаднали са 8 ученици, основната причина е напускане на страната.

В ОУ „Христо Ботев“- Г. Абланово учебната 2015/2016 година започва с 53 ученици, като 43 от тях са с ромски произход. Училището е участвало в Програма „Намаляване на отпадането на ромските деца от училище“ проект „Всеки ученик ще бъде отличник“ със сътрудничество и съвместна дейност с ЦМЕДТ „Амалипе“ 2015-2016 и 2016-2017 г.

Предприети действия през 2016 г. за обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда.

1.1. Детски градини:

На територията на община Бяла до август 2016 г. функционират 3 детски градини. С Решение №133 по Протокол №12 от 27.05.2016 г. е закрит филиал на ЦДГ „Първи юни“, считано от 01.09.2016 г. С Решение № 154 по Протокол № 14 от 11.07. 2016 г. ЦДГ „Първи юни“ е преобразувана във филиал на ЦДГ „Пролет“, считано от 01.09.2016 г.

В ЦДГ „Първи юни“ гр. Бяла са обхванати 133 деца, от тях от ромски произход са 9. От общия брой деца, подлежащи на записване в I клас са 45.

От месец септември 2016 г. на територията на община Бяла функционират 2 детски градини с филиали в малките населени места.

През 2016 г. в ДГ „Пролет“ гр. Бяла са обхванати 138 деца, от тях от ромски произход са 47, а 38 - подлежат на записване в I клас. С Решение №175 по Протокол №16 от 15.08.2016 г. Общински съвет Бяла, дава съгласие на Кмета на Община Бяла да направи мотивирано предложение до Министерство на образованието и науката за вписване на ДГ „Пролет“ в списъка на средишните детски градини и училища в Република България.

В ДГ „Стадиона” гр. Бяла са обхванати 156 деца, в това число и в яслена група. От общия брой деца 33 са от ромски произход. От общия брой деца, подлежащи на записване в I клас са 40.

На всички децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, са осигурени безплатни учебни помагала за подготвителните групи от Община Бяла.

1.2. Училища:

Община Бяла има добре развита образователна структура. Училищната мрежа се състои от 2 начални, 3 основни, 1 средно общообразователно училище и 1 професионална гимназия.

За да бъде осигурена редовна посещаемост за пътуващите от малките населени места е организиран безплатен транспорт до четирите средишни училища и обратно - СУ „П. Волов”, ОУ „Н. Й. Вапцаров”, НУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Бяла и ОУ „Н. Рилски” с. Копривец. Професионална гимназия в гр. Бяла разполага със собствен транспорт, което позволява на всички ученици да посещават училище, без да имат лични разходи.

В годишните планове на училищата за учебната 2016/2017г. са заложили дейности за предотвратяване отпадането на учениците от училище. Педагогическите колективи са запознати със Стратегията за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система (2012-2020 г.).

В НУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Бяла са обхванати 93 ученика, от тях от ромски произход са 23. Преместени са 2-ма ученика, а 8 ученика са заминали в чужбина.

В НУ „П. Р. Славейков” гр. Бяла са обхванати 162 ученика, от тях от ромски произход са 42. За всички ученици са осигурени безплатни учебници и помагала, безплатен пресен плод 2 пъти седмично, обновена и обогатена материално-техническа база, система за видеонаблюдение и пропускателен режим. Отпаднали са 4-ма ученика, поради заминаване с родители в чужбина.

В ОУ „Неофит Рилски” с. Копривец са обхванати 121 ученици, от тях 92 от ромски произход. Отпаднали са 12 ученици поради финансови причини.

В ОУ „Н. Й. Вапцаров” гр. Бяла са обхванати 95 ученици, от които 44 от ромски произход. Отпаднали са 3 ученика поради навършване на 16-годишна възраст и заминаване в чужбина.

В СУ „П. Волов” гр. Бяла са обхванати 373 ученици в дневна форма на обучение, от тях до 16-годишна възраст са 298 ученици. От ромски произход са 126 ученици. За всички ученици до 16 г. са осигурени безплатни учебници. В неприсъствена форма се обучават 43 ученици. Отпаднали са 10 ученика поради навършване на 16-годишна възраст и заминаване в чужбина.

В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Полско Косово са обхванати 96 ученици, от тях 88 са от ромски произход. Няма отпаднали ученици.

За всички ученици до 16 г., обучаващи се на територията на Община Бяла са осигурени безплатни учебници.

В Професионална гимназия Бяла са обхванати 144 ученици в дневна форма на обучение, от тях 101 ученици са от ромски произход. В неприсъствена форма се обучават 407 ученици. Преместени са 2 ученици и 1 ученик е отпаднал поради заминаване в чужбина.

Във всички населени места са проведени родителски срещи с представители от всички институции, работещи с деца, относно спазване на реда и дисциплината в училище. Набелязани са мерки за ограничаване броя на неизвинените отсъствия и отпадането от училище. С учениците от ромски произход са проведени разговори за повишаване на мотивацията за учене, консултации за правилен избор на професия с цел бъдеща реализация на пазара на труда.

През новата учебна година всички училища в общината работят по проект „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час)” - фаза 1, финансиран от Оперативна

програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Във всички детски градини и училища на територията на общината са създадени обществени съвети като орган за подпомагане на развитието им и за граждански контрол на управлението, съгласно Закона за предучилищно и училищно образование, в които са включени и родители от ромската общност.

За всички ученици е осигурено безплатно столово хранене, което се осъществява чрез създадената „Кухня-майка“ към Община Бяла.

На всички деца и ученици от населените места е осигурен равен достъп до качествено образование.

В училищата на територията на общината се обучават висок % деца от ромски етнически произход. Учениците, подлежащи на задължително обучение, са обхванати в образователната система. Основна грижа на педагозите е приобщаването им към учебния процес. За по-добро усвояване на новите знания и подготовката на уроците за следващия ден, учениците посещават полуинтернатни групи, разкрити към училището. При трудности и отсъствия на децата и учениците, при трудно откриване на семействата и липсата на комуникацията с тях се сезира Отдел ”Закрила на детето” при Дирекция “Социално подпомагане”, както и Общинска администрация за намиране на детето и вземане на съответни мерки, семейството да изпълнява задълженията си. Всички ученици от I до VII клас получават безплатна закуска и плодове по национални програми. Навършилите 16 години ученици имат възможност да се обучават в самостоятелна форма на обучение. Родителите на ученици от етнически произход трудно участват в училищния живот. Причина за това е ниският образователен статус и самочувствие, липса на опит в такива дейности.

Учениците от етническите малцинства участват и в редица извънкласни форми на обучение. На територията на Общината функционират няколко детски градини, във всяко населено място има сграда на ДГ или неин филиал. Децата от малцинствата се приемат на общи основания, както всички останали деца. Провежда се интеграционна политика в съответствие на стандартите за защита правата на човека и малцинствата, постигнато е пълноценно владение на българския език при всички деца и социализация на децата от етническите малцинства, чрез включването им във всички дейности, характерни за детската градина. Включването на родителите в цялостния живот на детската градина се осъществява, чрез организиране на родителски срещи, освен това се работи по няколко проекта, финансирани от ОП.

Образователната система в Община Две могили е оптимално структурирана. Тя включва ДГ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили с филиал „Олга Жекова” село Кацелово, ДГ „Първи юни” село Баниска с филиал „Детелина” в село Бъзовец, СУ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили, ПГСС „К. А. Тимирязев” град Две могили и ОУ „Христо Ботев” село Баниска.

В детските градини и училищата децата учат в смесени групи и класове. Няма информация за етническо напрежение.

През учебната 2016/2017 г. в детските заведения на територията на община Две могили, децата от ромски произход са почти напълно обхванати. Тези, които не посещават детска градина са или извън страната, или семействата им нямат доходи. Родителите на децата сами проявяват активност за приемането им в детска градина. Възпитанието и обучението на децата

се организира и провежда в съответствие с Държавните образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка, с цел осигуряване готовността на децата за училище. Подготовката на децата за училище две години преди постъпването им в първи клас е задължителна и се извършва по „Програма за подготвителна група в детската градина” на МОН и одобрени от министъра на образованието и науката учебни помагала.

Основните приоритети, организация и цели на предучилищното възпитание и подготовка през 2016 г. бяха насочени към:

- Спазване на Държавните образователни изисквания;
- Сътрудничество и работа с родителите, Настоятелството на детските градини, обществеността;
- Задължителната подготовка на децата преди постъпването им в първи клас;
- Интеграция и социализация на деца от малцинствен етнически произход и деца със СОП. Толерантност към различията.

Въпреки протичащите негативни демографски тенденции на територията /намалваща раждаемост и обезлюдяване/, броят на децата в детските градини се запазва сравнително постоянен.

Големият брой деца в детските градини, за които българският език не е майчин, определя и нуждата от допълнителна индивидуална и групово работа с тях. Те се обучаваха допълнително по образователно направление Български език.

През изминалата 2016 година в ДГ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили и филиал „Олга Жекова” в село Кацелово, са обхванати 130 деца на възраст от 3 до 7 години. Удостоверение за завършена предучилищна подготовка в края на учебната 2015/2016 г. са получили 50 деца.

За учебната 2015/2016 г. в ДГ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили е реализиран проект по ПМС № 129/11.07.2000 г. за предоставяне на средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта. Със средствата са закупени спортни пособия, които се използват от всички деца.

Усвоени са средства по ПМС № 308/20.12.2010 г. за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини и училищата и на учениците от I до IV клас.

В ДГ „Първи юни” село Баниска с филиал в село Бъзовец през 2016 г. са обхванати 69 деца.

ДГ „Първи юни” село Баниска продължава да работи по проект на програма ЕРАЗЪМ+ „Съвременност и традиции”, съвместно с детски заведения от Полша, Турция и Румъния. Проектът е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Една от основните му цели е да се насърчат децата да развият своите емоционални връзки със семейството. Във връзка с това се организират съвместни дейности с родителите на децата, за да бъдат привлечени по-близо до детската градина и за да бъдат мотивирани да поемат отговорност за правилното и хармонично развитие на детските умения. По този начин се засилва комуникацията между родители и учители. В тази детска градина по-голямата част от децата са от ромската етническа общност и засиленото сътрудничество с родителите им по време на изпълнението на дейностите по проекта се отразява положително върху цялостното им развитие. Проектът е тригодишен – от месец септември 2014 г. до месец август 2017 година. Тематичните направления за 2016 г. са:

- Празници и традиции;
- Колективни чествания на празници в местната общност;
- Прилагане на иновативни методи на обучение в детската градина - обмен на добри практики между учителите от отделните държави, участници в проекта;
- Във връзка с тези теми ежесечно са реализирани дейности с децата, в които са включвани и техните родители. Резултатите от дейностите бяха предоставени на

партньорите по проекта под формата на албуми, видеозаписи, презентации, разработки на уроци и др.

ДГ „Първи юни” село Баниска работи и по Национална програма по ПМС № 308 от 20 декември 2010 г. за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи. Чрез участието на детското заведение в нея са осигурени допълнителни средства за включване в менюто на децата плодове и зеленчуци, необходими за тяхното здравословно хранене. Реализиран е проект за предоставяне на средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта на децата и учениците по реда на ПМС № 129/11.07.2000 г., при който са закупени пособия за реализиране на спортните дейности. Работи се и по схеми „Училищен плод” и „Училищно мляко” от 01.11.2016 г.

През учебната 2016/2017 г. в СУ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили са започнали обучението си 472 ученици, от които 458 ученици са в дневна форма на обучение, 11 са в самостоятелна форма на обучение над 16 г., 3 са в индивидуална форма на обучение, 227 ученици са в целодневно обучение. Училището е набелязало конкретни административни и възпитателни мерки за задържането на децата в риск от отпадане и за тяхната образователна интеграция, някои от които са:

- Допълнителна индивидуална работа с децата в риск в часовете по консултации и през ваканциите;
- Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците от класните ръководители и от училищното ръководство, както и за наложените им наказания;
- Своевременно уведомяване на кметовете по населени места с писма за трайното отсъствие от училище на децата, застрашени от отпадане;
- Изпращане на информация до общинска администрация за налагане на санкции на родителите;
- Посещения на класните ръководители и възпитателите по домовете на учениците;
- Провеждане на консултации с проблемни ученици от класните ръководители в допълнителния час на класа;
- Безплатна закуска за учениците от I до IV клас и поевтиняване на обедното хранене за всички ученици в училището;
- Въведена е целодневна организация на работа в училище чрез разкриване на девет полуинтернатни групи;
- Получаване на пресни плодове и зеленчуци по Схема „Училищен плод“;
- Получаване на мляко и млечни продукти по Схема „Училищно мляко“;
- Осигуряване на достъп до спортната база на училището, до компютърните кабинети и библиотеката;
- Стимулиране развитието и изявата на талантиливи деца и ученици в риск от отпадане в училище и включването им в извънкласни и извънучилищни мероприятия;
- Насърчаване повишаването на образователните резултати и за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането на ученици чрез получаване на стипендии от учениците, завършили основно образование;
- Допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа и взаимодействие в мултиетническа образователна среда;
- Насочване на застрашени от отпадане от училище ученици за ползване на социални услуги, предоставени от Центъра за обществена подкрепа – град Две могили.

Ефективността на учебно-възпитателния процес за средните училища се определя от:

- степен на усвояване на знания, умения, компетенции;

- хармонично изграждане на личността в процеса на осъществяване на профилирано обучение;
- реализация на предназначението на училището, измерена чрез броя ученици получили съответната квалификация, съобразно учебния план за обучение в горния курс;
- професионална и социална реализация на учениците след завършване на образование.

Извънкласните и извънучилищни дейности са многобройни и разнообразни и включват ученици и от трите етноса. През учебната 2016/2017 г. главният акцент в работата на възпитателите е подобряване на качеството на образованието чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес. Основните аспекти в работата на полуинтернатните групи са създаване на умения за самостоятелна работа, планиране и разпределение на времето, усъвършенстване на индивидуалната и диференцирана работа в образователно-възпитателния процес. В часовете за самоподготовка се организират правилното и трайното усвояване на учебния материал и формиране на навици за самостоятелно учене с разбиране, както и формиране на различни качества: любознателност, съзнателност, умение за общуване и положително отношение към учебния труд. В часовете за занимания по интереси с учениците се работи в направленията: наука, изкуства, спорт, образователни и развиващи игри. По този начин на децата се предоставя възможност да обогатяват своите знания и умения, да развият своя талант и творчески заложби.

За преодоляването на проблема с отпадането от училище на ученици, ненавършили 16-годишна възраст и за осъществяването на успешна интеграция на децата от малцинствените групи Община Две могили разработи проект „Партньорство между училище и семейство - фактор за успешна образователна интеграция на децата от етнически произход“ по процедура: BG05M20P001-3.002 - Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсеци или получили международна закрила, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, обхващащ трите училища на територията на общината.

През 2016 година, училището успешно работи по следните проекти:

- проект „Грижа за всеки ученик“ – с деца от 3 клас и 4 клас;
- успешно се работи по програмите за училищен плод и мляко;
- Проект „Твоят час“ стартира през 2016 г., и в момента се работи активно по него;
- Успешно приключи проект на БЧК – Русе „Топъл обяд“ съвместно с СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Две могили и ОП „Обществено хранене“;

През 2016 година училището активно работи за обновяване на салоните за физическо възпитание и спорт, ремонт на санитарно–хигиенните помещения и изграждане на условия за здравна превенция чрез откриване на дентален кабинет. През 2017 г. тези цели ще продължат да са основни приоритети в работата на училището по осъвременяване на материално-техническата база.

В Професионалната гимназия по селско стопанство „К. А. Тимирязев“ град Две могили се обучават 154 ученици в дневна форма на обучение, а в самостоятелна форма на обучение се обучават 10 ученици над 16 г.

В гимназията има разработена училищна стратегия за развитието ѝ и план на дейностите и мерките за постигане на стратегическите приоритети. Тя съдържа мисия, визия, приоритети и дейности. Създадена е вътрешна система и вътрешни правила за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение. За провеждане на практическо обучение са осигурени работни места в реални работни условия и в условията на работилници за 100 % от всички ученици, които провеждат учебна и производствена практика.

Професионалната гимназия по селско стопанство „К. А. Тимирязев“ град Две могили осъществява много добре взаимодействие с институциите в системата на Народната просвета,

---

териториалните органи на изпълнителната власт, органите за местното самоуправление, както и със социалните партньори при разработване на концепции и стратегии, мнения и становища.

Активността на Ученическият съвет при ПГСС допринесе за отбелязването на много празници, почитането на традиции и др., чрез провеждане на информационни кампании от младежите и/или изготвяне на тематични кътове и табла. Училищното ръководство подкрепя възпитаниците си чрез съдействие от страна на учителите и финансова обезпеченост на дейностите.

Професионалната гимназия по селско стопанство „К. А. Тимирязев” град Две могили успешно приключи проект по програма „Еразъм” през 2016 г. и продължава да работи активно по проект „Твоят час” със вече създадени и функциониращи клубове.

В ОУ „Христо Ботев” село Баниска учебната 2016/2017 година започна с 94 ученици. Учениците, записани на занималня в начален етап редовно посещават следобедните занятия.

През отчетния период работа по проект „Твоят час” стартира успешно и в основно училище „Христо Ботев” – село Баниска. Работи се и по проектите „Училищен плод” и „Топло мляко” за подобряване качеството на грижата за учениците и за поредна година училището отбеляза добра практика в тази насока. През 2016 г., ученици на училището започнаха седмично посещение на часове по английски език в ЦПЛРИСКИОНИС „Д-р Пангелов” – град Две могили, като след първите седмици споделят, че биха посещавали и други занятия в Центъра.

Целите, които си поставя колективът на учебното заведение са да запази и доразвие всички положителни страни в българското образование, което да се превърне във фактор за икономическо развитие и просперитет. Усилията на всички са насочени към това – образованието да стане по-достъпно, по-качествено и по-модерно.

Електронната информационна система за училищното и предучилищно образование на МОН за училищата и градините, отразяваща информацията по Образец, успешно отразява промените в числеността на децата и учениците, засилва вниманието към отсъстващите и отпадащите ученици. Въпреки това, много деца и ученици без подаване на заявление от родител спират да посещават учебното/детското заведение. При разговори между семействата и ръководствата на учебните/детските заведения най-често се споделят следните причини: родителите на детето са в чужбина и то е отглеждано от близки, които нямат възможност да полагат пълни грижи за него. Сред посочваните причини са още здравословни проблеми, липса на средства, заминаване с родител в друго населено място от държавата или извън държавата, промяна на адрес, за което семейството не е знаело, че трябва да информира и много др.

Център за подкрепа за личностно развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, изкуствата и спорта (ЦПЛРИСКИОНИС) „Д-р Пангелов” е обслужващо извънучилищно звено в системата на образованието за обучение и възпитание на деца от 6 до 19 години. Ръководството на комплекса е поверено на специалисти, творци, учители, които изпълняват общинската и държавна политика за работа с деца през свободното време. ЦПЛРИСКИОНИС – Две могили работи за равен старт на всички деца от община Две могили, независимо от тяхната социална прослойка и етнос. Центърът е организатор на общински, национални състезания, конкурси, изложби и международни фестивали.

В ЦПЛРИСКИОНИС град Две могили са изградени три направления:

- Художествено-творческо
- Научно-познавателно
- Спорт и технически спортове

В тези направления децата/учениците могат да развият интересите си в различни и разнообразни форми, които да отговарят на потребностите в бързо променящото се съвремие на нови технологии, модерни танци и спорт чрез актуални за младежите хобита и занимания в

свободното време. Същевременно, групите по фолклор са една приемственост на културните ценности и традиции на етносите, а спорта и танците развиват децата като здрави и пълноценни личности. Заниманията в отбор развиват адаптивност и работа в екип, формират навици, постоянство и дисциплина, създават приятелства.

В ЦПЛРИСКИОНИС „Д-р Пангелов” град Две могили се обучават общо 393 деца, в това число деца, младежи и девойки от СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, ПГСС „К. А. Тимирязев”, ДГ „Св. Св. Кирил и Методий”. В създадената среда на общуване, педагозите осъществяват качествен образователен процес и същевременно са възпитатели и близки приятели на децата.

През учебната 2016/2017 г. в ЦПЛРИСКИОНИС има сформирани следните групи за извънкласна работа:

1. Секция по тенис на маса – 5 групи, в които общо се обучават 65 деца, като 15 от тях са от Детската градина.
2. Школа за народни танци – 5 групи, в които се обучават общо 60 деца.
3. ДВС „Кейси” – 5 групи, в което се обучават общо 65 деца.
4. Група по турски фолклор „Йълдъз”, в която се обучават общо 30 деца.
5. Кръжок по приложни изкуства, в който участват 20 деца.
6. Школа по спортни танци „Фламинго” – сформирани са 4 групи, в които се обучават 60 деца, като едната група е с деца от Детската градина.
7. Група „Ланомен”
7. Английски език II – IV клас – 3 групи, в които се обучават общо 40 деца.
8. Английски език V- VIII клас – 2 групи, в които се обучават общо 30 деца.

По традиция всяка година на 8 април – Деня на ромите, ромската група „Ланомен” изнася концерт пред обществеността на град Две могили.

ЦПЛРИСКИОНИС е организатор и на Международния детски фолклорен фестивал „С фолклора от миналото – заедно в бъдещето”.

Дейностите в ЦПЛРИСКИОНИС „Д-р Пангелов” проведени през 2016 г. са както следва:

1. Солистите на ДВС „Кейси” взеха участие в Националния детски фолклорен фестивал „Фолклорна огърлица”, който се проведе в град Котел през месец април, както и в празничната програма за откриването на новата учебна година в СУ „Св. Св. Кирил и Методий”. Участваха в празничния концерт за тържественото запалване на коледната елха в града. През месец юни представиха ЦПЛРИСКИОНИС „Д-р Пангелов” и Община Две могили в град Неготино, Република Македония на фестивала „Манастирски фолклорни средби 2016”. Взеха участие и във фестивала „Жива вода” в село Каран Върбовка”.

2. ДТС „Ралички” участва активно в културния живот на общината и навсякъде я представя достойно. Съставът е напълно обновен през миналата учебна година, но въпреки всичко танцьорите взеха участие в редица фестивали и концерти, организирани от ЦПЛРИСКИОНИС и Община Две могили. Взеха участие в Международен фестивал „Македонски фолклорни средби 2016” в град Неготино, Република Македония. Танцьорите от „Ралички” изнесоха концерти в селата Помен, Баниска и Острица, в празничния концерт по повод празника на град Две могили през месец август, в коледното тържество, организирано от община Две могили. Беше сформирана коледарска група, която посети домовете в град Две могили за здраве и берекет.

3. ТФ „Фламинго” взеха участие в Благотворителния концерт на ДГ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили, в празничния концерт по повод празника на град Две могили през месец август, както и в коледното тържество, организирано от община Две могили.

3. ТФ „Йълдъз” също участва активно в културния живот на общината и в мероприятията организирани от ЦПЛРИСКИОНИС. Децата от „Йълдъз” участваха в концерт посветен на майчиният език, който се проведе през м. февруари в град Русе. През месец май

През отчетния период усилията на ръководството на общината в областта на образованието бяха насочени към осигуряване на равен достъп до образование и получаване на качествено образование от децата и учениците от всички етнически общности. Стремешът бе подрастващите да получават равни възможности за възпитание и обучение, за усвояване на знания, умения и навици, за да не се допуска социална изолация, неконкурентоспособност на пазара на труда, неподготвеност за справяне с житейски ситуации.

Спецификата на етническия състав на населението в община Сливо поле, а именно: българи, турци, роми, помаци и татари, обуславя утвърдените толерантни взаимоотношения между различните етнически общности. Прояви на дискриминация, нетолерантност или незачитане на правата и свободите на отделна личност или социална група заради етническа или верска принадлежност са нетипични явления. В детските и учебните заведения е създадена атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство.

На територията на община Сливо поле има три средищни общински училища: СОУ „Св. Паисий Хилендарски” в гр.Сливо поле, ОУ „Иван Вазов” в с.Голямо Враново и ОУ „Св. св. Кирил и Методий” в с.Ряхово, в които през учебната 2016 – 2017 г. се обучават 590 ученици от I до XII клас.

Детските градини на територията на общината са две: ДГ „Мечо Пух” в гр.Сливо поле с филиали в селата Ряхово и Юделник и ДГ „Пролет” в с.Малко Враново с филиали в селата Голямо Враново и Стамболово, в които се обгрижват, възпитават и обучават, както следва: 1 яслена група с 16 деца, 133 са 3-4 годишните деца, 68 са 5 годишните деца и 67 са шестгодишните деца (5 3 0 2 3 0 4 2 3 9 " 0 +

Сградният фонд на училищата и детските градини е в добро състояние, което непрекъснато се подобрява, ползвайки финансовите ресурси на Национални и Европейски програми.

Всички 5 и 6 годишни деца на територията на общината бяха обхванати, както и подлежащите за първи клас на учебната 2016/2017 година.

Учениците от целевата група, които се обучават в начален етап на основно образование, посещават редовно училище и не допускат неизвинени отсъствия.

Предлагат им се безплатни услуги като транспорт, храна, учебници, целодневно обучение. Същите тези деца, тръгвайки в прогимназиален етап на обучение започват да отпадат като това най-вече се наблюдава при учениците от 7 и 8 класове.

Единици са и учениците от ромски произход, които продължават образованието си в средната степен.

С оглед гарантиране на достъп до качествено образование, намаляване на ранното отпадане на учениците от ромски произход (и от други етнически малцинства) от училищата в общината и насърчаване на ромите за продължаване на образованието си в средната степен на СУ в гр.Сливо поле, през отчетния период насочихме дейността си в следните направления по приоритет „Образование” в общината:

- Постоянно подобряване и усъвършенстване на материално-техническата база на детските градини и училищата в общината.
- Целенасочена работа по повишаване качеството на учебно-възпитателната работа в детските градини и училищата в тясна връзка с РУО – Русе.
- Проучване на проблемите, свързани с интеграцията на децата и учениците от етническите малцинства в отделните детски градини и училища на общината с оглед недопускане на дискриминация.
- Разширяване познанията на децата и учениците за традиционните етнически общности у нас, за техния бит, култура, религия и традиции.

-
- Мотивиране на децата и учениците и на техните родители за получаване на образование и ценз, необходими за успешна реализация в бъдеще.

Работата по горепосочените направления в областта на образованието в общината оказва положително въздействие през 2016 г. по отношение обхвата на подлежащите на задължително обучение в училище 5 и 6 годишните деца в подготвителните групи на детските градини, както и задържането на децата и учениците до края на учебната година. Отчита се намаляване броя на отпадналите ученици от ромски произход от 14 през 2015 г. на 11 през 2016 г. , както и постигнати успехи по отношение на реинтеграция на отпаднали ученици от ромски произход в образователната система.

Спечелването на родителите от ромски произход за образователната кауза е най-сигурната гаранция за обхвата и задържането на децата и учениците в детската градина, училището.

Заложените в Общинския план за действие 2015 – 2017 г. задачи за предлагане на социални услуги на социално слаби семейства, насочени най-вече към ромските такива, намериха много добра реализация в проект „ Право на детство – интегрирани социални услуги за децата от община Сливо поле от 0 до 7 години и техните семейства”.

През 2016 г. в общината е създадена ромска НПО „Ние и социалният капитал 2016”, от която очакваме съдействие и взаимодействие при провеждането на дейности, както по този, така и по всички други приоритети на Общинския план за действие (2015 – 2017).

Образованието е приоритет, както в държавната политика, така и в Програмата за управление на община Ценово през мандат 2015 –2019 година.

През 2016 г. продължиха дейностите по изпълнение на програмата, а именно:

- извършени са ежегодните текущи ремонти на детските градини и училищата;
- осигурен е автобусен транспорт за превоз на децата от училищата и детските градини, както и поддържането на пътищата, по които той се осъществява;
- съдейства се и се следи за спазването на изискванията за здравословно хранене на децата от детските градини и училищата.

Община Ценово оказва съдействие на училищата и детските градини при реализирането на следните проекти:

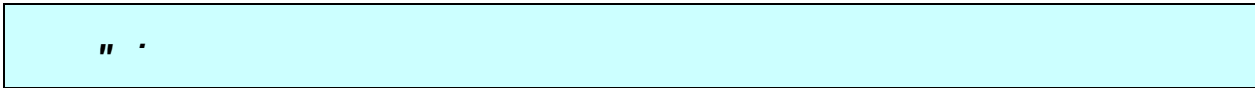
- проект на МОН BG051PO001-3.1.03-0001, „Квалификация на педагогическите специалисти”.
- проект за подобряване качеството на образование чрез целодневната организация на учебния процес, по който училищата в с. Ценово и с. Долна Студена продължават работата си. ОПНОИР, процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG05M20P001-2.004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час) – фаза 1

С цел превенция на отпадане от училище на децата в уязвимо положение и ромите на територията на Община Ценово са изпълнявани следните проекти:

- проект „Да направим училището привлекателно за младите хора” – „УСПЕХ”, Схема BG051PO001-4.2.05 по ОПРЧР изпълняван от ОУ „Св. Климент Охридски” с. Долна Студена и ОУ „Христо Ботев” с. Караманово - обхванати са 43 деца.
- проект по Оперативна програма “Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г., процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG05M20P001-2.004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и

компетентности (Твоят час) – ФАЗА 1 през месец октомври са обхванати учениците от Основните училища на общината. Извънкласните форми на работа са интересни и привличат вниманието на учениците.

- проект „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, схема BG051PO001-3.1.06 по ОПРЧР изпълняван от ОУ „Христо Ботев” с. Ценово - обхванати 20 деца.
- НП „Целодневна организация на обучението и възпитанието в училището” в ОУ „Св.Климент Охридски” с. Долна Студена - обхванати 20 деца.

< " " " " " "

4 0 3 0 " " " < "

Образователната интеграция на ромите е важна предпоставка за повишаване на здравния статус и водене на здравословен начин на живот. Обучителните дейности, провеждани от РЗИ Русе се планират в партньорство с ръководствата на учебните и социалните заведения, Община Русе, неправителствени организации, медии.

на инициативите на РЗИ Русе е повишаване на здравните знания на тези уязвими групи и осигуряване на достъп до здравна информация, чрез кампании, беседи, лекции и видеопокази. За постигането на тази цел са разработени модули за обучение, представени по предварително съгласуван график със съответните партньори, както следва:

" ž " " " " "

1. Вредата от тютюнопушенето
2. Рискове за здравето при употреба на алкохол
3. Видове психоактивни вещества и влиянието им върху човешкия организъм

" ž " ö "

1. Препоръки за здравословно хранене
2. Поддържане на оптимално телесно тегло, затлъстяване, анорексия, булемия

" ž " ö "

1. Сексуано и репродуктивно здраве
2. Пубертет
3. ХИВ/СПИН
4. Рак на маточната шийка
5. Сексуално предавани инфекции
6. Контрацепция

" ž- " " ö "

1. Безопасно поведение като участници в движението по пътищата
2. Рискове за живота и здравето при управление на автомобил с несъобразена скорост
3. Рискове за живота и здравето при неспазване на правилата за движение по

пътищата

Обучението по тези модули и включените в тях теми се осъществява чрез обучителни дейности на организирани колективи (предимно ученици), медийно разпространение на здравна информация с профилактична насоченост, участия в радио- и ТВ предавания, разпространение на здравно-образователни материали (ЗОМ) на хартиен или друг носител (DVD) и други дейности:

1. Обучителни дейности: Проведени 64 лекции, присъствали 1542 души, 1397 ученици (763 м, 634 ж), 145 педагози (40 м, 105 ж); в т.ч. Проведени 7 видеопокази, присъствали 178 души 163 ученици (82 м, 81 ж), 15 педагози (1 м, 14 ж);

2. Други дейности: Проведени 2 работни срещи, присъствали общо 8 души и 5 други дейности с обхванати 25 души;

3. Медийни изяви: 41 медийни изяви (статии и радио или ТВ предавания) по регионални телевизии, радиа, печатни и електронни издания на различни здравни теми

Образованието не представлява особена ценност за ромите и те не проявяват голям интерес към обучителните дейности, поради ниската здравна култура, грамотност и интелект. Въпреки посочените фактори, предопределящи трудностите при провеждането на дейности, РЗИ Русе организира и извършва такива, посочени с количествени показатели в представения и табличния отчет. * " 3 +

През 2016 г. са проведени 1055 епидемиологични проучвания на заразните огнища. Регистрирани са общо 3054 болни с ОЗБ (без грип и ОРЗ), от които 890 са хоспитализирани (29,15%). През 2016 г. са починали общо шест болни с различни ОЗБ (отчетена смъртност 2,66‰ и леталитет 13%), както следва: трима болни от туберкулоза, един болен от бактериален менингоенцефалит, един с вирусен хепатит тип Е и един с малария.

Спазени са изискванията за задължителна хоспитализация на заболелите от менингити и менингоенцефалити, вирусни хепатити и Марсилска треска.

През 2016 г. в Русенска област са регистрирани пет епидемични взрива, от които 1 е етиологичен причинител Стафилококус ауреус, 2 са с етиологичен причинител Ротавирус, 1 е с етиологичен причинител Салмонела и 1 от скарлатина. В хода на епидемиологичните проучвания и при прилагане на противоепидемични мерки в огнището правят впечатление в някои случаи лошите битови условия на живот и ниско ниво на здравна култура.

Относителният дял на консултираните клиенти в стационарния кабинет е по-голям отколкото при изнасяне на кабинета. В стационарния кабинет са изследвани и консултирани 596 души (57,70%). Досега разпределението по този показател беше точно обратното. През 2016 г. при изнасяне на кабинета са обхванати общо 437 лица (42,30%), както следва: ММК – 111 (10,74%), акции на терен – 182 (17,62%), по време на кампании (Международния ден за съпричастност със засегнатите с ХИВ/СПИН, лятна АНТИСПИН, 1-ви декември) са обхванати 144 клиенти (13,94%). През 2016 г. са организирани общо 12 акции на терен с цел разширяване дейността на КАБКИС. КАБКИС участва активно в организирани кампании по повод 14 февруари, лятна АНТИСПИН кампания и 1 декември „Световен ден за борба с ХИВ/СПИН”.

- първо тримесечие 2016 г. - Организирани са 1 кампания по повод 14-ти февруари и още 3 акции. Кампанията по повод Деня на влюбените включваше две акции на терен: 1 акция на 14.02.2016 г. в МОЛ-Русе и 1 акция с ММК на РЗИ-Русе в гр. Силистра (12.02.2016 г.). По време на тази кампания общо са изследвани 111 души за ХИВ, раздадени са 999 бр. презервативи и 444 бр. ЗОМ. Извън кампания по повод 14-ти февруари през посочения отчетен период са проведени още 2 акции в професионални гимназии (ПГСАГ „П. Пенев” гр. Русе на 23.03.2016 г. и ПГО „Недка Иван Лазарова” гр. Русе на 30.03.2016 г.) и 1 акция във Военно формирание № 32420 в гр. Русе (23.02.2016 г.).

- второ тримесечие 2016 г. - Организирани са 2 акции (1 акция в АГ „Гео Милев” Русе на 21.06.2016 и 1 акция в Канев център Русе на 27.04.2016 г.) и 1 кампания в МОЛ-Русе на 14.05.2016 г. по повод Международния ден за съпричастност със засегнатите с ХИВ/СПИН, по време на която са изследвани 24 души за ХИВ, раздадени са 216 бр. презервативи, 24 бр. лубриканти и 96 бр. ЗОМ.

- трето тримесечие 2016 г. – Проведена е 1 кампания - лятната АНТИСПИН кампания, по време на която беше организирана 1 акция на 16.08.2016 г. в МОЛ – гр. Русе с

изследвани 26 души за ХИВ, раздадени 234 бр. презервативи, 26 бр. лубриканти и 104 бр. ЗОМ. Проведена е и 1 акция на 04.07.2016 г. в Застрахователна компания ANG гр. Русе.

- четвърто тримесечие 2016 г. - През отчетния период са организирани 1 акция и 1 кампания. По повод Европейската седмица за изследване за ХИВ и Националната АНТИСПИН кампания по повод „Световен ден за борба с ХИВ/СПИН – 1-ви декември” са проведени 2 акции на терен (1 акция на 29.11.2016 г. в РУ „Ангел Кънчев” и 1 акция в МОЛ-Русе). По време на тази кампания са изследвани 94 души за ХИВ, раздадени са 996 бр. презервативи и 388 бр. ЗОМ.

Данните показват, че се утвърждава тенденцията за водещото значение на кампании (43,66%) и ролята на приятелите (29,91%). Следваща позиция заемат ролята на личния лекар или други медицински специалисти (13,36%) и медии и интернет (9,68%). Аналогични са данните по тези показатели и през предходните години. Ясно се очертава увеличаващият се през годините процент на кампаниите като източник на информация.

През 2016 г. са разпространени общо 9340 бр. презервативи, 141 бр. лубриканти и 2982 бр. ЗОМ, което е по-малко в сравнение с миналата година (общо 11171 бр. презервативи, 1290 бр. лубриканти и 2508 бр. ЗОМ).

През 2016 г. 1033 клиенти са получили предтестово консултиране и изследване за ХИВ, като от тях 99,33% са узнали резултата от изследването. От изследваните за ХИВ седем души, които са с отрицателен резултат, не са узнали резултата си. От общия брой клиенти на КАБКИС 255 са изследвани за Хепатит В, а 241 – за хепатит С. Резултатите от изследванията за Хепатит В и Хепатит С са узнали 90% от изследваните. За сифилис са изследвани 371 души, преминали през КАБКИС, като от тях 88% са узнали резултата от изследването. На всички клиенти, които са получили резултата от съответните изследвания е проведено и следтестово консултиране.

№	период	Относителен дял на клиентите, преминали през КАБКИС, които са се определили по етническата принадлежност като роми
1.	2007 г.	5,72%
2.	2008 г.	0,89%
3.	2009 г.	3,43%
4.	2010 г.	5,45%
5.	2011 г.	5,18%
6.	2012 г.	6,23%
7.	2013 г.	5,87%
8.	2014 г.	3,74%
9.	2015 г.	2,17%
10.	2016 г.	1,16%

Анализът на данните показва, че по етническа принадлежност най-голям е относителният дял на българите, като се забелязва тенденция за повишаване на интереса към услугите на КАБКИС сред малцинствените групи от населението от 2008 г. до 2012 г./2013 г., като през 2014 г. - 2016 г. се наблюдава спад при лицата, които определят етническата си принадлежност към ромите.

0 "

В плана за дейността на отдел „Противоепидемичен контрол“ е включена проверка в лечебните заведения за болнична помощ с родилни отделения във връзка с проследяване на новородените деца до записването им към ОПЛ, с цел по-пълно обхващане на детските контингенти със задължителни имунизации и реимунизации. През 2016 г. са извършени четири проверки в двете лечебни заведения с родилни отделения. Целта на проверката е оценка на

имунизационния обхват със съответните ваксини при раждане, съгласно Имунизационния календар на РБългария. Тя включва проследяване на данни, свързани със своевременно провеждане на имунизациите срещу вирусен хепатит "Б" и туберкулоза, спазване на хладилна верига при съхранение и транспорт на ваксините, преценка на причините от медицински и немедицински характер при новородените, които не са получили съответния прием ваксина при раждане, организация на дейността в ЛЗ, свързана със своевременния избор на личен лекар, подаване на данните за всяко новородено в регистъра на РЗИ-Русе.

Изпълнението на плана за профилактичните имунизации през 2016 г. е 86,43%. Имунизационният обхват на подлежащите на реимунизации е по-нисък (63,53%), като този спад е основно за сметка на реимунизацията с Тд ваксина.

Редица фактори оказват неблагоприятно влияние върху изпълнението на задължителните имунизации и реимунизации, съгласно Имунизационния календар през отчетния период. Причини от немедицински характер са миграцията, честа смяна на ОПЛ, както и незаинтересованост или негативно отношение от страна на някои родители към задължителната имунопрофилактика. Изброените фактори затрудняват издирването и обхващането на подлежащите, особено в рисковите групи.

ОПЛ и медицинските специалисти в здравните кабинети на детски и учебни заведения при проверки по имунопрофилактика споделят, че се затрудняват при издирване на необхванатите със задължителни имунизации и реимунизации лица от малцинствените групи.

Съставени са четири АУАН на родители, отказали имунизации на децата си.

За решаване на най-често срещаните трудности от голямо значение е провеждането на разяснителна дейност сред населението относно ползата от имунизации и необходимостта от своевременен избор на личен лекар.

Посочените данни за имунизационния обхват включват всички подлежащи лица на имунизации и реимунизации за 2016 г. в цялата Русенска област. Няма нормативни указания от МЗ, които да изискват при изготвяне на отчети и анализи за дейността на Д НЗБ, показателите да се делят по етнически признак.

2 0 4 "	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Продължават дейностите по проект на Община Русе „Интегриран подход на Община Русе за интеграция на ромите и други уязвими групи на територията на общини от Област Русе“, който стартира през 2015 г., с основна цел: подобряване живота и създаване на подходящи условия за интеграция на ромите и другите уязвими малцинствени общности.

От предоставените данни на ангажираните по проекта партньори за 2016 г., са постигнати следните резултати:

- Сдружение БРТИМ: Проведени са две обучения (през месец април и октомври 2016 г.) на медицински и немедицински персонал от ЦСМП, за работа с представители на ромската общност и социално-уязвимите групи;
- Сдружение „Център Динамика“: над 900 лица от уязвимите групи са обхванати в кампания за разясняване на рисковете от ранни раждания, аборти и необходимост от контрацепция, като са предоставени и инфопакежета;

-
- Сдружение "Еквилибриум": придружени са 9 ромски жени - неосигурени, на които е поставена спирала; проведени са 22 АГ прегледа на неосигурени жени-ромки; проведени са срещи с жени-ромки в кв. Селеметя и Средна кула.

В рамките на проект: „Интергиран подход на Община Русе за интегриране на роми и другите уязвими групи на територията на общини в Област Русе“, Медицински Център „Медика – Експерт“ извършиха скрининги за белодробни и очни заболявания на ученици от 1-ви до 4-ти клас в ОУ „Ангел Кънчев“, ОУ „Никола Обретенов“, ОУ „Алеко Константинов“ и ОУ „Братя Миладинови“, където преобладават деца от ромски произход. Целта на скринингите е ранно диагностициране на хронични и значими заболявания при децата и насочването им за съответното лечение

Реализирани са дейности по националната Програма „Подобряване на устойчивостта на Националната програма по туберкулоза“, от страна на Сдружение „Център Динамика“, като Община Русе оказва съдействие за изпълнението на конкретни мерки, чрез двамата здравни медиатори. За 2016 г., са проведени 246 индивидуални консултации, проба манту на 397 лица, предоставени са 500 бр. здравно - образователни материали.

В рамките на проекта, през 2016 г. Община Русе предприе действия и са разкрити две яслени групи към Детска ясла № 6, в бившия ДМСГД гр. Русе, с възможност за целодневна и полудневна грижа за общо 84 деца; проведена е кампания сред ромските семейства, с цел информирането им за новите яслени групи и възможността да ползват услугата; осигурено е придружаване на родителите на деца от ромски произход до ОПЛ и медицинска лаборатория, с цел подкрепа при подготовка на медицинската документация, необходима за приема в детската ясла; осигурен е транспорт за деца от ромски произход, от отдалечени квартали до детската ясла, при спазване на утвърдени правила; осигурени са финансови средства за извършване на медицински изследвания, преди постъпване в детска ясла. Обхванати са деца в ясленска възраст от ромски произход от кв. Чародейка, както и други деца, живеещи в близост. Предприети са мерки от Община Русе за разкриване на медицински кабинета – гинекологичен и педиатричен в сградата на ДГ „Ралица“, с цел обхващане за прегледи на неосигурени жени-ромки и провеждане на профилактични прегледи на деца. Предстои стартиране на прегледите през 2017г.

Чрез проект „Социално включване чрез услуги за ранно детско развитие“, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.“, приоритетна ос „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ и услугата „Здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията“ се цели подобряване на достъпа до здравеопазване и промоция на здравето чрез подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията. Дейността е насочена към всички родители и деца от района в т.ч. уязвимите общности, поради недостиг на лекарски практики на лични лекари и поликлиники с детски кабинети в крайните квартали на града. За периода са извършени са 17 мобилни посещения с цел наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие в кварталите, Чародейка, Селеметя, Тракцията и Родина.

Проведени са индивидуални консултации в Здравно- консултативния кабинет и са прегледани 60 деца и родители от ромски произход с цел превенция и профилактика на болестите. Социалните работници и медиаторът организираха беседи с родители: „Необходимост от ваксинация“, „Първа помощ от родителите при болни деца; „Ролята на естественото хранене върху детето и майката“ – в резултат на беседата е повишена информираността на родителите по темата.

В Община Русе, продължават да работят двама здравни медиатори, които осъществяват пряка работа на терен, с лица и семейства от ромските квартали – насочване към личен лекар, провеждане на имунизации на деца, възстановяване на здравни осигуровки на др. През периода

на 24 деца е оказано съдействие да осъществят планови имунизации и на 89 лица за проби Манту. За осъществяване на профилактични прегледи е оказано съдействие на 32 деца и 27 лица при личен лекар. За консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, ЛКК придружаване до здравни институции, настаняване в здравни заведения са подкрепени 36 лица.

Въпреки гореописаните дейности, които посочват напредъка през 2016 г., относно интеграцията на лица и семейства от уязвими групи, остава тревожен проблемът със здравно неосигурените лица от ромското население, както и раждания на майки от ромски етнос, под 18 годишна възраст, които са обект на специалисти работещи по проекти.

Сред приоритетите на Община Борово е да осигурява равен достъп до здравни услуги на всички граждани, живеещи на територията и без ограничение на етническата им принадлежност. Здравното обслужване на населението от Община Борово се осъществява от две лекарски практики и МБАЛ „Юлия Вревская“ в град Бяла, област Русе. На територията на Община Борово към 31.12.2016 година има регистрирани следните лечебни заведения за извънболнична помощ: амбулатория за първична извънболнична медицинска помощ и амбулатория за първична извънболнична дентална помощ.

Здравни кабинети има в училището в с. Обретеник, гр. Борово, ДГ „Славейче“ и филиалите по селата, обслужват се по график и от две медицински сестри. В делегирания бюджет се предвиждат ежегодно средства за закупуване на необходимите лекарства и медикаменти. Медицинските сестри са част от общинска администрация.

Анализът за здравословното състояние на децата и учениците за учебната 2015/2016 година, предоставен от Регионална здравна инспекция – град Русе, показва че за отчетния период с профилактични прегледи са обхванати 100 % от децата от 1 до 7 години в Община Борово. Антропометричните данни за ръст и телесна маса са направени за 84 деца в 5 детски групи и 258 ученици в 18 учебни паралелки.

В изпълнение на Проект „Интегриран подход на Община Русе за интегриране на ромите и други учязвими групи на територията на общини в област Русе“, през 2016г. Сдружение „Център Динамика“ проведе в общината кампания за разясняване на рисковете от ранни раждания, аборти и необходимостта от контрацепция.

През 2016г. е разкрит и обзаведен АГ кабинет, в който ще се извършват прегледи на жени от ромски произход и такива, живеещи в сходно с тяхното положение.

Проведени са специализирани скрипингови изследвания за деца от 1 до 4 клас в Община Борово.

Един от съществените фактори, оказващ негативно влияние върху здравословното състояние на децата и учениците е, че те се обслужват от общопрактикуващи лекари с ниска педиатрична квалификация, особено в по-малките населени места. Едновременно с това е затруднен и достъпът до специализирана извънболнична педиатрична помощ, поради което много от родителите са принудени да осигуряват такава за децата си срещу заплащане. Транспортни проблеми затрудняват медицинското обслужване на определени заболявания и ограничават достъпа на пациентите от селата до специализираната медицинска помощ.

В община Бяла има една многопрофилна болница и една специализирана болница /ДПБ/. На територията на общината работят 1 медицински център и 2 самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории. Здравното и медицинско обслужване на населението се осигурява от 61 лекари, в това число регистрирани 7 общопрактикуващи лекари и 7 лекари по дентална медицина.

1. Достъп до здравни услуги и програми - 917 хоспитализации и 1746 амбулаторни прегледа.

2. Дял на здравно неосигурените лица - 47,1 % процента / реално за лицата от 18 г. до 63 г. е 72,3 %, а се намалява поради здравното осигуряване от държавния бюджет на лицата до 18 г. и пенсионерите /.

3. Дял на ражданията на майки под 18 г. - 33,3 % / 10 бр. от 20 раждания /.

4. Заболеваемост:

- за болнична помощ 18,3 % / 647 лица от 3 537 лица /;

- за доболнична помощ 24,7 % / 873 лица от 3 537 лица /.

С цел подобряване достъпа до здравни грижи и профилактиката за деца, повишаване на здравните знания и информираността на ромското население, в детските градини бе проведена беседа за значението на имунизациите.

Родителите бяха запознати с имунизационен календар за децата до 7 г., както и възможните реакции след поставянето на ваксина.

МКБППМН реализира различни дейности по превенция на употребата и разпространението на наркотични вещества:

- работа в училищата – раздадени информационни материали, проведени беседи в час на класа по теми, свързани с превенцията и употребата на наркотици;

- отбелязване на 31 май – световен ден за борба срещу тютюнопушенето – беседи в час на класа, раздадени брошури;

- проведени тренинги на тема „Рисковете от употребата на психоактивни вещества“ в училищата с 12 клас;

- тренинг за „Дизайнерска дрога“ с учениците от 7-те класове на училищата;

В началото на учебната година медицинските лица в училищата, с помощта на класните ръководители издирват децата без личен лекар и мотивират родителите им за необходимостта от регистрирането им.

Доброто здраве е необходимо условие за успешна трудова реализация и за пълноценна интеграция в останалите социални структури. Здравният статус на ромите, както и на всички бедни групи е нисък, а достъпът до здравеопазване – ограничен, което води до висока детска и майчина смъртност, ниска продължителност на живота, висока инвалидност и лошо качество на живот за болните и техните семейства.

Един от съществените фактори, оказващ негативно влияние върху здравословното състояние на децата и учениците е, че те се обслужват от общопрактикуващи лекари с ниска педиатрична квалификация, особено в по-малките населени места. Едновременно с това е затруднен и достъпът до специализирана извънболнична педиатрична помощ, поради което много от родителите са принудени да осигуряват такава за децата си срещу заплащане.

Анализът за здравословното състояние на децата и учениците за учебната 2015/2016 година, предоставен от Регионална здравна инспекция – град Русе, показва че за отчетния период с профилактични прегледи са обхванати 100 % от децата от 1 до 7 години в Община Две могили. Антропометричните данни за ръст и телесна маса са направени за 235 деца в 12 детски групи и 711 ученици в 36 учебни паралелки. При извършване на индивидуална оценка на ръста и теглото, по антропометрични показатели децата се разпределят в три групи:

- I група – в норма;
- II група – разширена норма;
- III група – извън норма.

Физическата дееспособност на децата се измерва по показателите: мускулна сила на лява и дясна ръка, гладко бягане, скок на дължина, хвърляне на малка топка, максимален брой клякания. Физическата дееспособност при учениците се определя от оценката по физическо възпитание и спорт. От направените профилактични измервания на ръст на децата, от 235 деца–229 са в норма; 2 са в група с разширена норма и 1 дете е под и 3 над нормата за ръст.

Теглото е другият основен показател за физическо развитие и здравословно състояние на децата. Той обаче е променлив и се разглежда съпоставен с ръста. От обхванатите с профилактичен преглед деца в група норма са 220, в група разширена норма са 4 деца, а извън норма са 11, от които с поднормено тегло са 2 деца, с наднормено тегло са 9 деца.

Обобщените данни от анализа сочат, че от всички обхванати деца и ученици със заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение са както следва: от всички деца от 1 до 7 години – 1 дете се води на диспансерен отчет, а за учениците от 7 до 18 години – 9 ученици се водят на диспансерен отчет. С генерализирано разстройство в развитието се водят двама ученика; двама ученика са диспансеризирани със спастична церебрална парализа; за останалите болести – диабет, епилепсия, хипертония, аномалии са отбелязани с по един диспансерен ученик.

Представеният анализ показва, че обхващането с профилактични прегледи е на 100 % за децата и 98.17 % за учениците. От часовете по физическо възпитание и спорт са освободени 6 ученика. Затлъстяванията са доста алармиращ проблем, като се има предвид, че вече са регистрирани и ученици от първи клас.

Така направената обобщена информация за временното и трайно боледуване на децата и учениците от Община Две могили, налага необходимостта от работа в няколко насоки за подобряване здравния статус на подрастващите, а именно:

- Медицинските специалисти, обслужващи здравните кабинети в детски заведения и училища по подходящ начин да информират родителите за необходимостта от провеждането на годишните профилактични прегледи;
- Подобряване на координацията между медицинските специалисти, обслужващи учебните заведения и преподавателите по физическо възпитание;
- След изготвяне на анализа на здравословното състояние на децата и учениците, медицинските специалисти да запознават с резултатите ръководството на детското/учебното заведение и родителите;
- Осигуряване на здравословно и пълноценно хранене на подрастващите;
- Подобряване на материалната база в детските и учебни заведения за спорт;
- Достатъчно закаляване и физическо натоварване на децата от всички възрастови групи за осигуряване на правилно физическо развитие и укрепване на тяхното здраве;
- Медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата, съгласно чл. 120 от Закона за здравето да осъществяват строг контрол в бюфетите и столовете за

изпълнение изискванията на Наредба № 37 за здравословното хранене на учениците на Министерство на здравеопазването /обн. ДВ бр. 63/2009 г./;

Ежегодно с Решение на Общински съвет – Две могили се отпускат еднократни финансови помощи от бюджета на Община Две могили на крайно нуждаещи се лица и семейства. Средствата се отпускат при инцидентно възникнали здравни, образователни и комунално-битови потребности. Еднократните помощи се отпускат на деца и лица с трайни увреждания и тежки заболявания, на които предстоят скъпоструващи изследвания, операции и лечения, на социално слаби лица и семейства за извършване на погребални обреди за свои роднини, за самотни хора без близки и роднини. Подпомагат се още лица и семейства претърпели пожари, наводнения и други природни бедствия.

БЧК взе участие при реализирането на дейностите по проект „Разпределение на храни от интервенционните запаси на ЕС за социално слаби лица”. Бяха предоставени на два транша хранителни продукти на близо 600 лица отговарящи на целевата група, като право на помощи имат хора, които са получавали целева помощ за отопление за предходен период; майки и осиновителки, които предходна година са получавали месечни помощи за отглеждане на дете до 1 година; лица, които са получавали при предходната календарна година месечна добавка за отглеждане на дете с увреждания; ветерани от войните. Хранителни пакети получиха и лицата настанени в социалните услуги на територията на общината.

През месец март 2016 г. ОбС на БЧК – Русе беше уведомен за възникнал инцидент в къщата на Яшар и Гюлбиш Юсеинови от град Две могили. При проливен дъжд къщата неочаквано се срути и семейството остана без покрив. След като беше направена оценка на щетите и нуждите на бедстващото семейство, беше установено, че едноетажната къща, в която са живели е напълно унищожена, заедно с цялото им имущество. Пострадалото семейство е социално слабо и не може само да си позволи квартира, настанени са в общинска сграда. На семейството им бе предоставено от ОбС на БЧК – Русе най-необходимото, като: легла, чаршафи, възглавници и калъфки, домакински прибори и съдове за хранене, хранителен пакет с продукти от първа необходимост, хигиенни материали, одеяла, обувки. От Общински съвет Две могили са отпуснати парични средства за закупуване на дрехи и ученически материали на децата.

През изминалата 2016 година сред добрите практики на БЧК – Русе беше и програмата „Топъл обяд”, която през учебната 2015/2016 година избра СУ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили и ОП „Обществено хранене” за свои партньори. 60 деца от училището бяха изхранени напълно безплатно, след като учебното заведение пое половината от разхода за храна, а другата част се покрива от БЧК. За откриването на програмата, доброволците от младежкия клуб на червения кръст на община Две могили раздадоха първите подноси с топла храна в стола на училището.

В навечерието на Дните на град Две могили, централния булевард България се превърна в пъстра и весела атракция. На 10 май БМЧК – Две могили отбеляза Световния ден на Международното движение на Червения кръст и Червения полумесец (8-ми май) с шарен карнавал с маски и показа, че зад маската може да стои всеки, а хванати ръка за ръка – всички сме равни. Младежите имаха за цел да привлекат вниманието на обществеността към взаимната толерантност и поканиха за свои съмишленици и съорганизатори деца от различни възрастови групи, с различни социален статус и етническа принадлежност от ДГ "Св. Св. Кирил и Методий" – Две могили и ЦПЛРИСКИОНИС "Д-р Пангелов" – Две могили, СУ "Св. Св. Кирил и Методий" – Две могили. Карнавалът започна от детската градина, премина през общината и главната улица до НЧ "Св. Св. Кирил и Методий – 1919", където започна тържеството на площада. РУ "Полиция" – Две могили се включи в младежката инициатива като затвори

временно движението и използва възможността да напомни на децата за правилното пресичане, повод за което беше Глобалната седмица по пътна безопасност на ООН.

През месец май доброволците от БМЧК – Две могили бяха поканени на тържествено събрание на БЧК – Русе, където не само представиха община Две могили, но и получиха звание за заслугите си през изминалата календарна година „Отличник на БЧК”.

През месец декември 2016 г., бяха раздадени помощи (хранителни пакети за Коледните и новогодишните празници) от БЧК на 25 деца от община Две могили в рискови групи и социално слаби.

С цел намаляване на неравнопоставеността в достъпа до здравни грижи на уязвими семейства и деца в риск в Община Иваново през 2016 г. е извършено следното:

- Като партньор на община Русе по проект от Българо-швейцарската програма се провеждат скринингови изследвания за очни заболявания и гръбначно изкривяване.
- Назначен е здравен медиатор.

С цел подобряване на профилактичните дейности сред ромското население ежесечно училище „Н.Вапцаров“ в с. Иваново се посещава от специалисти от БРТИМ, които работят с деца и родители, с цел превенция от ранно отпадане от училище, експерти от Център „Динамика“ въвеждат здравното образование в училище.

Системата на здравното обслужване на община Сливо поле включва следните здравни услуги предлагани, както на ромите, така и на останалата част от населението на общината:

- Амбулатория за първична извънболнична медицинска помощ – индивидуална практика - 3;
- Амбулатория за първична извънболнична дентална помощ – индивидуална практика – 3;
- Амбулатория за първична извънболнична дентална помощ – груповая практика – 2;
- Амбулатория за специализирана извънболнична медицинска помощ – индивидуална практика - 3;
- Център за спешна медицинска помощ – Сливо поле

Дейностите предприети в областта на здравната грижа по отношение на ромската общност през отчетния период бяха в посока осигуряване равен достъп до квалифицирана здравна помощ. Посочваме някои основни здравни услуги получавани от ромите в общината през отчетния период, а именно: всички бременни са регистрирани и хоспитализирани на 100%, регистрирани са новородените деца при личен лекар на 99%, извършените профилактични прегледи са на 80%, обхванати за имунизациите по Националния имунизационен календар на 90%. Данните са предоставени от личните лекари в общината.

Честотата на определени заболявания сред ромското население в общината е без разлика от здравната статистика в национален план.

През зимата на 2016 г. се проведе безплатна акция в училищата и детските градини на общината проведена от лекари за установяване на деца и ученици с диабет, в която по желание на родителите се включиха над 400 деца и ученици, голяма част от тях бяха от целевата група.

Провеждаха се здравни беседи, онагледени с необходимите материали от медицински специалисти в училищата, на организирани срещи с ромски семейства в отделните населени места за превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции.

Акцентува се пред младежите и младите ромски семейства върху значимостта на семейното планиране.

Проведените дейности в областта на здравната грижа по отношение на ромската общност в общината дадоха възможност да се направи точен анализ на целевата група, от който се установи, че около 70% са здравно неосигурени, което затруднява в голяма степен достъпа им до здравни грижи.

За нас това са много необходими и важни изводи, които ще подпомогнат бъдещата ни работа по предоставянето на здравни услуги на ромите.

С цел подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна възраст и профилактичните дейности сред ромското население” в училищата на територията на Община Ценово са проведени беседи в часа на класа на родителите за значението на имунизациите и необходимостта от ваксиниране от медицинските лица. Провеждат се редовни прегледи и имунизации и здравни беседи в училищата и детските градини.

Дейностите в Центъра за обществена подкрепа са насочени към превенция на изоставането, превенция на насилието, отпадане от училище. За 2016 г. утвърденият капацитет на центъра е 20 потребителя. Обогаत्या се материалната база и се създават подходящи условия за трудотерапия, подкрепа на личностното развитие и компенсиране на поведенчески и други дефицити у децата.

0 " "

" < " " " . "

3.1

" " " " " " " " " " " "

" < " " " " " " " " " " " "

За отчетният период, в изпълнение на областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение са предприети действия от Община Русе, във връзка с подобряване и поддържане в изправност на жилищния фонд на Община Русе, и са извършени ремонти на 40 броя жилища, на наематели от ромски произход, като им са създадени добри битови условия за живот;

В изпълнение на областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение са обновени 8 броя детски площадки и изградена 1 бр. нова детска площадка през 2016 година, описани по жилищни квартали, както следва: „Чародейка-Г север- 3 бр.; „Чародейка- Г-юг“ - 1 бр., „Дружба 2“ – 1 бр.; „Дружба 1“ – 2 бр.; „Дружба 3“ – 2 бр.

За изграждане на социални жилища в ж.к. Родина 3, за настаняване на лица от малцинствени групи, Община Русе е предприела действия и са налице одобрени инвестиционни технически проекти и издадено разрешение за строеж. В процес на изготвяне е Наредба за реда

и условията на ползване на социалната услуга „Социални жилища“, необходима за подаване на проектно предложение за финансиране изпълнението му от ОПРР.

Необходимо е да се активира работата с ромската общност, по отношение на изграждане на умения за опазване и съхранение на битово-техническата и материалната база на жилищата, които ползват като наематели и навременно заплащане на наеми и сметки.

Състоянието на жилищния фонд е важна съставна част от всяка стопанска система и солидна индикация за равнището на социално-икономическото и културно развитие на общината. В Община Борово няма сегрегирани райони, в повечето случаи ромите обитават квартали със смесено население. Мнозинството от ромските семейства имат добри жилищни условия: осигурена канализация, водоснабдяване, комунални услуги и електричество.

В Община Бяла през 2016 г. усилията са насочени главно към подобряване на инфраструктурата. Извършени са следните дейности:

- редовно се почистват и облагородяват улиците, и кварталите на населените места в общината;
- в кварталите с компактно ромско население са поставени съдове за битови отпадъци на 100 % и е организирано сметосъбиране;
- редовно се подменят лампи от уличното осветление.

През 2016 г. в гр. Бяла бяха изградени комбинирана спортна площадка „Арена Бяла“, детски площадки в центъра на града и в двора на ДГ „Стадиона“- филиал „Латекс“ в квартал гара Бяла, площадка за Стрийт фитнес на ул. „Цар Освободител“, спортна площадка в квартал гара Бяла и комбинирана спортна площадка в НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Бяла. Спортните съоръжения са достъпни за всички граждани на общината.

През 2016 г. в Общинска администрация не са постъпили молби за финансово подпомагане във връзка с лоши жилищни условия. През 2016 год. са рехабилитирани общински пътища. Реализирани са дейности по благоустрояване, зелени площи и детски площадки, спортни съоръжения. (разположен в непосредствена близост до жилищата на ромските семейства)

В община Две могили ромското население не живее в обособени гета. В повечето случаи ромите обитават квартали със смесено население. Изграденият жилищен фонд е предимно с едно и двуфамилни жилища върху общински дворни места, като не липсват и паянтови жилища. Част от жилищните условия не отговарят на съвременните изисквания и стандарт. От значение е и пренаселеността на същите.

Във всички населени места на общината ромите имат достъп до здравните, учебни и други заведения с обществен характер, като инженерната инфраструктура е добра и се поддържа, кварталите са водоснабдени и електрифицирани.

С оглед от необходимост от големи финансови средства, Община Иваново провежда поетапен ремонт на инфраструктурата си.

Дейността на общинското ръководство през отчетния период в разглежданата област бе насочена към подобряване инфраструктурата в общината, недопускане на пространствена сегрегация по отношение на ромската общност и постоянно търсене на възможности чрез участие и изпълнение на регионални и европейски проекти за подобряване на жилищните условия на целевата група.

Ромското население в община Сливо поле не живее изолирано от останалите етнически групи. Като цяло инфраструктурата в кварталите и населените места, в които преобладава тази група от населението е в добро състояние. Изградена е електрическа и водопроводна мрежа, но липсва канализация. Не липсват обаче и отделни имоти, до които не са прекарани ток и вода.

Ромското население в общината не живее в гета или в отделни изцяло ромски квартали. Голяма част от тях живеят в дворни места – частна общинска собственост, отредени за жилищно строителство. Част от изградените в тях жилищни сгради са построени въз основа на отстъпено право на строеж, а друга са без съответните строителни книжа. Малка част от ромите живеят в собствени дворни места и къщи.

Общината не разполага с обществен жилищен фонд.

Направеният задълбочен анализ през 2016 г. на жилищните условия на ромската общност в общината и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, дадох възможност да се открият основните проблеми, а именно:

- В по-голямата си част ромското население в общината живее при лоши битови условия;
- Терените, които обитава целевата група, нямат изработени кадастрални карти и регистри към тях;
- Социалната инфраструктура в тези територии е слабо развита. Необходими са значителни финансови средства за подобряване социалния живот и обслужването на населението от тази група.

Търсенето на пътища и средства за решаване на изброените проблеми ще бъде основното в последващата ни дейност в разглежданата област.

Без усвояване от общината (чрез спечелени проекти) на средства от фондове на Европейския съюз и национални такива, средства насочени конкретно за решаване на жилищните проблеми на ромската общност и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, няма да се получат така желаните и очаквани резултати.

С цел подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура в Община Ценово са извършени следните дейности:

- Почистване и облагородяване на детски площадки в квартали с компактно ромско население .
- Изградени са пет спортни площадки за мини - футбол в двора на ОУ „ Христо Ботев ” с. Ценово и с. Долна Студена , ОУ „Христо Ботев“ с. Караманово и две в ОУ „Алеко Константинов“.

- През годината със средства от бюджета на общината е изградена система за видеонаблюдение на ОУ „Алеко Константинов“ с. Новград, както и зона за отдих, финансиран към Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

X 0 "

" " < " " " " " "

4 0 3 0 "

0

" "

" <

0 "

" "

Регистрираната безработица в трите Дирекции "Бюро по труда" /ДБТ/* в област Русе – Бяла, Ветово и Русе към 31.12.2016 год. обхваща 6933 безработни лица.

Те се разпределят по отделните общини в област Русе, както следва:

ОБЛАСТ/ общини	Бр. БЛ	Равнище на безрабо- тица, %	БЛ до 29 г.	БЛ над 50 г.	БЛ без квалиф.	БЛ с осн. и по- ниско образова- ние	БЛ с регистр. над 1 год.	БЛ с уврежда- ния
Русе	6933	6,7%	864	3167	3286	2799	2637	479
ДБТ Русе	3343	3,8%	460	1370	1199	868	612	336
общ. Иваново	239	8,3%	17	143	108	98	93	13
общ. Сливо поле	388	11,4%	43	204	257	235	104	29
общ. Русе	2716	3,4%	400	1023	834	535	415	294
ДБТ Бяла	2328	20,1%	244	1235	1297	1199	1200	99
общ. Борово	351	22,6%	48	176	203	174	197	31
общ. Бяла	743	15,4%	70	392	456	432	381	35
общ. Две могили	720	21,1%	67	382	415	381	378	12
общ. Ценово	514	28,9%	59	285	223	212	244	21
ДБТ/Ветово	1262	31,0%	160	562	790	732	825	44

Разпределението на регистрираните безработни лица (БЛ) по общини варира от 3,4% (239 лица) в община Иваново до 18,2% (1262) във Ветово и логично с най-голям дял са в община Русе – 39,2% или 2716 лица.

Структурата на регистрираната безработица към края на 2016 г. в област Русе е следната:

- Структура по пол – с доминиращ отн. дял са регистрираните жени - 54,3%. Намалението на регистрираните мъже е следствие и от наблюдавания ръст на търсене на труд в някои дейности с преобладаваща заетост на мъжете.

¹Източник: административната статистика на Агенцията по заетостта.

- **Възрастова структура** – по наблюдаваните групи:
  - Регистрираните младежи до 29 г. намаляват в численост и относителен дял – от 1080 (12,4%) на 864 (12,5%) или с 216 спрямо края на 2015 г.
  - Намалението в подгрупата до 24 г. вкл. е със 104 лица (-24,7%).

Регистрираната младежка безработица до 29 години (864 лица) по общини в Русенска област варира от 2,0% в община Иваново; 5-8% отн. дял в общините Сливо поле, Борово, Ценово, Две могили и Бяла; до 18,5% във Ветово и 46% в Русе.

Трудовата реализация на близо половината от младите хора е затруднена поради липсата на квалификация и специалност (396 от общия брой), като 45,8% от тях са с основно и по-ниско образование. Преобладаващата част в групата са в малките населени места в областта. При други трудностите произтичат от нетърсене на местните трудови пазари на притежаваната от тях професия.

- " (-3% ; " 0 0 " "). "Трайно установеният тренд се"

определя от неблагоприятните демографски процеси и продължаващата миграция към икономически по-развити райони в страната и чужбина с цел повишаване на образованието или търсене на работа; ограничените възможности за реализация и кариерно развитие на висококвалифицираните и образовани младежи, особено в населените места извън областния център. Влияние оказва и провежданата през годините активна политика по заетостта и целенасочените действия в изпълнение на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014-2020 г. (НПШЕГМ);

- Регистрираните безработни над 50 години запазват по-високото си ниво спрямо средното за страната (+6,6 п.п.) и достигат до 45,7%.

Нивото на регистрираните от тази възрастова група е трайно по-високо спрямо средното за страната - резултат от застаряването на населението; по-трудната им мобилност спрямо младата работна сила; висок дял на тези с нисък образователно-квалификационен профил; липса на търсените от работодателите на локалните трудови пазари компетенции (

), здравословни и други проблеми. В шест от общините в областта регистрираните безработни над 50 години доминират сред лицата (Иваново - 59,8%, Ценово – 55,4%, Две могили - 53,0%, Бяла – 52,8%, Сливо поле – 52,6%, и Борово – 50,1%).

- **Професионално-квалификационната структура** се характеризира с превес на регистрираните без квалификация - 47,4%, следвани от лицата с работнически професии – 31,1% и безработните специалисти – 21,5% от общорегистрираните 6933 безработни в областта към 31.12.2016 г.

С изключение на общините Русе (30,7%), Ценово (43,4%) и Иваново (45,2%) в останалите общини над 50 на сто от регистрираните безработни са без квалификация, като в общините Бяла, Ветово и Сливо поле достигат 61-66%.

Безработицата засяга в различна степен специалистите в зависимост от специалностите, областите на висшето и средното им образование и търсенето на висококвалифициран труд. Близо 1/3 от регистрираните специалисти в трите ДБТ в област Русе са с образование в областта на техниката и технологиите (31,0%). Следват тези от общество, икономика и право (29,0%); от областта на услугите, транспорта и охраната (21,9%) и селското стопанство (6,7%). С по-малки дялове са лицата със специалности в областта на образованието (4,4%); хуманитарните науки и изкуства (2,9%), здравеопазването (2,2%) и математиката и естествознанието (1,9%).

- **Образователна структура** – с превес са регистрираните със средно образование – 46,4%, с основно и по-ниско образование в групата са 40,4% и 13,2% са висшистите.

- по програми за заетост и обучение общо 856 безработни са новоклучени в заетост, като най-много безработни лица на територията на област Русе са включени в Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица – 13,8% от общия брой на новоклучени в заетост лица (118); като лични асистенти е осигурена заетост на 110 лица по НП „Асистенти на хора с увреждания“ (12,9%). 47 лица с увреждания са започнали работа през 2016 г. по Националната програма за обучение и заетост на хора с трайни увреждания, по която средномесечно са работили 52 лица. Чрез регионалните програми на общините от областта работа са започнали 55 безработни лица.
- в обучение по професионална квалификация в ДП БГЦПО в изпълнение на публичните задачи, съгласно чл.60а, ал.10 от ЗНЗ (двугодишен план за обучение на безработни лица) и по проектите на социалните партньори - Проект «Шанс за работа-2016» и Проект „Качествена работна сила - стабилен пазар“ са включени общо 402 безработни лица, от които професионална квалификация са завършили 372.
- в насърчителни мерки за заетост от ЗНЗ – общо 128 безработни лица са устроени на работа (от които 11 са се определили като роми); от тях - 51 младежи до 29 години и 32 лица над 50-годишна възраст;
- в изпълняваните директни схеми по ОПРЧР 2014-2020 („ ” - От стартирането на схема „Младежка заетост” до 31.12.2016 г., в трите ДБТ в област Русе са заявени 2060 работни места за стажуване/ обучение по време на работа на младежи до 29 години. По сключените с работодатели 314 договори са разкрити 466 работни места, на които са наети 501 безработни младежи за стажуване или за обучение по време на работа. Към 31 декември 340 лица са приключили участието си по схемата, от които 256 успешно.

При първия етап за набиране на заявки от работодатели, 13-29 януари 2016 г., по схема „Обучения и заетост на младите хора“ в бюрата по труда в Русенска област са подадени 19 заявки за разкриване на 369 работни места. В заетост за срок от 6 месеца са включени 393 безработни младежи до 29-годишна възраст. През втория етап (28 ноември-9 декември 2016 г.) в ДБТ са постъпили 54 заявки от работодатели за 248 работни места, от които 232 ще бъдат заети от младежи след обучение с ваучери за придобиване на професионална квалификация или ключови компетенции (чужди езици или дигитална компетентност).

По схема „Обучения и заетост“ в заетост до 31.12.2016 г. са включени 91 безработни лица над 29-годишна възраст. При приема на заявки (28 ноември - 9 декември 2016 г.) през етап 2, фаза 2 в ДБТ са постъпили 80 заявки /в т.ч. 2 анулирани и 1 заявка с работни места извън област Русе/ от работодатели, а заявените работни места в област Русе са 412 работни места (353 РМ за лица от приоритетните целеви групи и 59 РМ за лица от неприоритетни).

В изпълнение на „ ” „ ” „ ” „ ” 2012- 4 2 4 през 2016 г. бяха обхванати 991 лица, което е с 325 повече от предходната 2015 г. Най-много от всички обхванати са от ДБТ Бяла – 428 (за ДБТ Ветово – 293, и за ДБТ Русе – 270). Повишена е пригодността за заетост и квалификация на 352 лица от областта чрез включване в обучения, като 25% от тях участваха в мотивационни курсове. Осигурена е заетост на 614 лица (почти три пъти повече в сравнение с 2015 г.), като близо половината от тях – 269 лица, са устроени на първичен пазар, а останалите в програми и проекти, като в схеми по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ са включени 192 безработни роми.

Постигнатото е резултат на целенасочените професионални действия на екипите на ДРСЗ и трите бюра по труда в област Русе, а така също и на ефективното партньорство с местната държавна и общинските администрации, със социалните партньори и работодателите.

За изпълнение на правителствената политика на пазара на труда в област Русе, за постигане на намаление на регистрираната безработицата ще се прилагат действия и инициативи за въздействие и активиране на работната сила в посока повишаване на компетентности, умения, формиране на позитивни нагласи за търсене и включване в заетост, насочени с приоритет към дългосрочно безработните лица на пазара на труда, на младежите (за подкрепа на младите хора чрез изпълнение на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014–2020 г.), на лицата с трайни увреждания, тези над 50 години и др. ДРСЗ Русе и трите бюра по труда и в бъдеще ще разчитат на трайно установените и непрекъснато развиващи се партньорство, съвместни действия, инициативи и подкрепа със социалните партньори на местно, областно и регионално ниво.

4.2 " " " " " " " " " " " "

Основната цел, към която се стреми Община Русе в приоритет „Заетост“ е повишаване на конкурентността на ромите на пазара на труда.

За анализирания период, по данни на Сдружение БРТИМ, по проект „Активиране за заетост“, насочен към обхващане и работа с млади хора, които не учат и не работят, са проведени над 20 консултации с младежи и 15 групови беседи, като 50 % са от ромски етнос в създаденият Център за оценка на потенциалните възможности.

В ДБТ-Русе, за 2016 г. са регистрирани 116 безработни лица, които са се самоопределили като роми. Основен фактор, обуславящ високото равнище на регистрираната и нерегистрирана безработица, сред ромите остава ниското образование или липсата на такова, отсъствие на квалификационни умения, недостатъчна мотивация за работа, липса на умения за търсене и кандидатстване за работа.

За решаване на проблемите в областта на заетостта сред ромите Бюрото по труда - Русе работи в посока за реализиране на мерки за подобряване качеството на работната сила, за постигане на по-пълна информираност относно възможностите за устройване на работа, за подобряване на сътрудничеството с неправителствените организации, с цел активното им съдействие за мотивация на безработните лица от малцинствата. По програми, за повишаване на пригодност за заетост и квалификация на безработни роми са включени: общо 75 лица. В ДБТ – Русе, през 2016 г. работят 3 ромски медиатори, които са провели 105 информационни кампании с неактивни лица, на които са присъствали 1087 роми. В схемите ”Обучение и заетост” и “Обучение и заетост на младите хора”, работа са започнали 9 роми и 16 други безработни лица в уязвимо социално положение. По различни програми, мерки за заетост са включени в заетост 48 лица от ромски произход и други 112 от уязвимите групи. На първичния пазар на труда работа са започнали 40 роми.

Чрез осигуряване на устойчивост на проект „СВЕТИЛНИК“ чрез проект “Социално включване чрез услуги за ранно детско развитие в Община Русе се въведе интегриран подход за ранно детско развитие в общност с рискови социални групи, чрез развиване на социални услуги в общността, ориентирани към индивидуалните нужди на потребителите от целевите групи. Социалните работници и медиаторът по проекта проведоха пред събраните родители на детски площадки в кварталите „Чародейка“ и „Дружба“ беседи, които преминаха в дискусии на тема „Как да изразходваме правилно месечния си бюджет“ и „Информация за регистрация в бюрото по труда“.

По проект „Интегриран подход на Община Русе в интеграцията на ромите и други уязвими групи в общини на територията на Област Русе“ се организира и проведе Кръгла маса на тема „Област Русе – модел на етническа толерантност“.

Участие в кръглата маса взеха представители на здравни, образователни и социални институции и неправителствени организации, имащи отношение към общата цел на проекта – подобряване на живота и създаване на подходящи условия за устойчива интеграция на ромите и другите, живеещи в сходно на тяхното положение. Темите, които бяха презентирани на Кръглата маса бяха: Форми на дискриминация и защита на правата при дискриминация; Характеристики, особености и ценности на ромската общност; Обмен и добра практика на интегрирани политики на НПО от Община Русе и организации и институции на Република Румъния; Реализирани проекти и програми от ромски неправителствени организации на територията на Област Русе; Активността на безработни лица от ромската общност и включването им в програми към дирекция „Бюро по труда“ гр. Русе.

1. " " " " " 0 "

Една от най-уязвимите групи е тази на безработните лица от етническите малцинства. Трудовата им интеграция е свързана с решаването на проблема с високия процент на безработица сред тях.

Реализирането на активната политика на пазара на труда се осъществява със средства от Държавния бюджет и Европейския социален фонд за схемите по ОП „РЧР“.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ равнище на безработица към 31.12.2016г. в Община Борово- 33,9% при средно равнище на безработица за 2016 година – 35,4%. Продължително безработни лица към 31.12.2016г. – 349 лица; средногодишен брой безработни лица към 31.12.2016г.- 364 лица.

През 2016г. общината взема активно участие в Програмите за заетост. Мерките за професионално обучение и насърчаване на заетостта са насочени към безработните младежи, хората с неравносечно положение на пазара на труда и продължително безработните лица, също така хора с ниско образование и квалификация.

1. Проект „Обучения и заетост за младите хора“ финансиран от ОПРЧР чрез ЕСФ и Инициативата за младежка заетост. Назначени са 40 младежи до 29 годишна възраст на длъжност „Работник поддръжка“ за период от 6 месеца на 8 часа със 8 наставника за период от 3 месеца. Наставниците проведоха обучения от 29.01.2016 г. до 28.04.2016 г. В проекта участваха регистрирани младежи до 29 г. с и без образование. Лицата бяха разпределени както следва: Обретеник – 16 души; Батин – 9; Горно Абланово – 3; Борово – 11; Общата стойност на проекта е 110 000 лв.

2. НП „Помощ за пенсиониране“ финансирана от държавния бюджет.

Проекта се реализира в гр. Борово. Отпусната е 1 бройка, която е назначена на длъжността „Общ работник“ за период от 01.08.2016 г. до 22.03.2018 г. (за срок от 1 година и половина) на 8 часа. В проекта могат да участват лица и пред пенсионна възраст не повече от 2 години. Обща стойност на проекта е 12 500 лв.

3. НП „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ финансирана от държавния бюджет. Проекта се реализира в гр. Борово. Отпуснати са 2 бройки, които са назначени на длъжността „Общ работник“ за период от 01.08.2016г. до 31.07.2018г. (за срок от 2 години) на 8 часа. В проекта могат да участват трудоустроени лица. Обща стойност на проекта е 26 600 лв.

4. „Регионална програма за заетост“ финансирана от държавния бюджет. Отпуснати са 6 броя, от които за Борово са 5 бр. и за Горно Абланово – 1бр., които са назначени на

длъжността „Общ работник“ за период от 17.10.2016г. до 31.03.2017г. (за срок от 5,5 месеца) на 6 часа. Обща стойност на проекта е 10 940 лв.

Мерките, които ще се предприемат и през 2017 година са усилено кандидатстване по Национални програми и Проекти на ОР „РЧР“, както за създаване на заетост, така и за обучение, квалификация и преквалификация на безработните групи.

Информацията по приоритет „Заетост“ е получена от Агенцията по заетостта - Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла.

Дирекция „Бюро по труда“ /ДБТ/ гр. Бяла реализира активна политика на пазара на труда, приоритетно насочена за подпомагане социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда, с фокус ромите. В своите действия Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла съблюдава недопускане на дискриминационни практики и предпоставки за нарушаване на равното третиране при обслужването на търсещите работа лица, в т.ч. ромите. Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла разработва и реализира ежегодни планове относно подпомагане интеграцията на клиентите си от ромски произход съобразно целите и задачите на Националната стратегия за интегриране на ромите.

1. Регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла, община Бяла към 31.12.2016 г. общо 743 лица, от тях самоопределили се като роми - 229 лица.

2. В курсове за професионална квалификация през 2016 година са включени 17 лица от ромски произход.

3. Активните мерки и програми, които се реализират с цел намаляване на безработицата са регламентирани в Закона за насърчаване на заетостта, а финансирането им за 2016 година е уредено с Националния план за действие по заетостта. Те не са насочени единствено и само към лицата от ромски произход, но по тези насърчителни режими в заетост се включват и лица от малцинствата:

- по програми - 20 лица;
- по мерки - 1 лице.

От финансираните със средства от Европейския съюз проекти „Обучение и заетост на младите хора“ и „Нова възможност за младежка заетост“ също са се възползвали 44 безработни лица от ромски произход.

През 2016 година по Национална програма „Активиране на неактивни лица“ в ДБТ Бяла работят 2 лица като „Трудов посредник - ромски медиатор“. Те работят за активиране и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени безработни лица за привличането и мотивирането им да се регистрират в дирекциите „Бюро по труда“ и насърчаване на включването им в обучение и/или заетост.

Съвместно се работи с Дирекция „Бюро по труда“ относно включване в различни мерки и програми на население от ромския етнос. За 2016 г. могат да се отчете, че по проект Шанс за работа на КНСБ е осигурена заетост на ромите.

За изпълнението на Плана за действие от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност. Активното включване на ромите в цялостния процес на изпълнение, наблюдение и оценка е гаранция за успешната реализация на политиките, залегнали в него.

Приоритетен проблем, адресиран от мерките е дългосрочната безработица, която води до загуба на трудови навици и съответно до по-ниски възможности за излизане от кръга на социална изолация. Специален фокус за осигуряване на достъп до заетост и доходи на най-маргинализираните общности се поставя върху:

- Мотивационни и квалификационни курсове.
- Посредничество и подкрепа за осигуряване на достъп до заетост и доходи.
- Субсидирана заетост.

Политиките и мерките за интегриране на най-неравнопоставените групи на пазара на труда, в това число ромите, са насочени предимно към намаляване на инвестициите в субсидирана заетост, намаляване на неформалната заетост, координиране на социалната и данъчната политика, подобряване на възможностите за учене през целия живот и квалификация и създаване на възможности за устойчива интеграция на първичния пазар на труда.

Ниското образование и липсата на професия затрудняват изключително много реализацията на ромите на пазара на труда, а липсата на работа и упражняването на нискоквалифициран труд води до много ниски доходи в общността.

По данни на Дирекция „Бюро по труда” – Бяла, общият брой на регистрираните безработни лица за 2016 г. са 720, от тях: 373 – жени, 347 – мъже, 21 – с висше образование, 318 – със средно образование, 57 – с основно образование и 324 – с начално образование.

В Община Две могили самоопределилите се роми, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда” са 236, от които 129 – жени. Със средно образование са 7; 30 са с основно образование; 43 – с начално образование и 156 са без образование.

Регистрираните безработни младежи до 29 години в Дирекция „Бюро по труда” – Бяла към 31.12.2016 г. са 67, от които 6 – с висше образование, 30 – със средно образование, 6 – с основно образование; 25 – с начално образование; 5 – са продължително безработни.

Постъпилите на работа младежи до 29 години през 2016 г. са общо 84, от които с посредничество на ДБТ – 65; по програми за заетост – 3 лица; по оперативни програми за заетост – 48 лица; първичен пазар на труда – 13.

Новорегистрираните младежи до 29 години в периода януари – декември 2016 г. са общо 146, от които 11 – с висше образование, 65 – със средно образование, 15 – с основно образование; 55 – с начално образование.

В програмите за заетост към Община Две могили за 2016 г. са включени лица от трите етноса, към следните програми:

- През месец януари 2016 г. стартира Проект „Обучения и заетост за младите хора” финансиран от ОПРЧР чрез ЕСФ и Инициативата за младежка заетост. Назначени са 35 младежи до 29 годишна възраст на длъжност „Работник поддръжка” за период от 6 месеца на 8 часа. В проекта участваха регистрирани младежи до 29 г. с и без образование. Лицата бяха разпределени както следва: Две могили – 11 души; Батишница – 2; Бъзовец – 9; Чилнов 3; Баниска – 4; Могилино – 2; Помен – 2; Кацелово – 1; Каран Върбовка – 1.
- НП „Помощ за пенсиониране” – отпусната е 1 бройка, която е назначена на длъжността „Общ работник” за период от 01.08.2016 г. до 22.03.2018 г. (за срок от 1 година и половина) на 8 часа.
- НП „Помощ за пенсиониране” – отпусната е 1 бройка, която е назначена на длъжността „Общ работник” за период от 01.11.2016г. до 31.08.2017 г. (за срок от 1 година и 2 месеца) на 8 часа.

- НП „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания ” – отпуснати са 2 бройки, които са назначени на длъжността „Общ работник” за период от 01.08.2016 г. до 31.07.2018 г. (за срок от 2 години) на 8 часа.
- „Регионална програма за заетост” – отпуснати са 5 броя, от които за Две могили са 4 бр. и за Каран Върбовка – 1 бр., които са назначени на длъжността „Общ работник” за период от 17.10.2016г. до 31.03.2017г. (за срок от 5,5 месеца) на 6 часа.
- Обект на социално подпомагане под линията на бедност (чл. 9 от ППЗСП) - 113 случая;

На територията на Община Две могили през 2016 г. приоритетно се работеше по следните проекти:

- „Нови възможности за грижа” – Периода на изпълнение на проекта беше от месец май 2015 г. до месец февруари 2016 г., в който участваха 38 лични асистента, които полагаха грижи за 42- ма потребителя.
- „Звено за социални услуги в Община Две могили” – проектът стартира през м. февруари 2016 г. Общата цел на проекта е да се подобри качеството на живот и на достъпа до интегрирани социални услуги за социално включване, включително и здравни на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване, както и предоставяне на възможности за връщане на реалния пазар на труда на лицата, които полагат грижи за близките си с увреждания. Проектът се реализира в 10 населени места на територията на общината с продължителност 20 месеца, като услугата реално се предоставя 18 месеца, считано от 01.04.2016 г. до 30.09.2017 г. Чрез подбор са назначени 54 домашни помощника.
- „Обществена трапезария” – финансирана от Фонд „Социална закрила” към Министерство на труда и социалната политика. Обхванати са общо 50 потребителя от всички населени места на общината. Потребителите, ползващи услугата са лица, които са в затруднение и ползват месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника на Закона за социално подпомагане.
- Услугата „Домашен социален патронаж” се предоставя от Общинско предприятие „Обществено хранене” в 11 населени места на общината. Финансирана от Общината, с одобрен капацитет 150 места, но към м. декември 2016 г. са заети 190. Услугата се заплаща с месечна такса на база месечни реални разходи, обхваща самотни, възрастни хора, лица в нетрудоспособна възраст, ветерани от войната, военно инвалиди и лица с увреждания с трайно намалена работоспособност.
- Общинско предприятие „Обществено хранене”, предлага кетъринг за учениците на ОУ „Христо Ботев” село Баниска и потребителите на ЦНСТВХУИ и ЗЖХУИ. Предлага топъл обяд и на учениците от СУ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили.

През 2016 г. Община Две могили разработи идейна концепция за приобщаване на уязвими групи на територията на общината за кандидатстване по интегрирана процедура, финансирана по ОП „Развитие на човешките ресурси” и „Наука и образование за интелигентен растеж”.

" " ó " " " " < "

Центърът за обществена подкрепа в град Две могили предоставя следните социални услуги:

1. Ресурсно подпомагане на деца със специални образователни потребности.
2. Превенция на отпадане от училище.
3. Превенция на отклоняващото се поведение при деца и работа с деца с отклоняващо се поведение.
4. Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство.

---

5. Семейно планиране.

6. Деинституционализация и Реинтеграция на деца, при които има възможност за връщане в семейна среда.

7. Промоция и работа по „Приемна грижа”.

През 2016 година услугите на Центъра за обществена подкрепа в град Две могили са ползвали 98 потребители, от които:

- с направление от Отдел „Закрила на детето” – 19 бр., които са ползвали следните услуги: Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство; Ресурсно подпомагане на деца със специални образователни потребности; Деинституционализация и Реинтеграция на деца, при които има възможност за връщане в семейна среда; Промоция и работа по „Приемна грижа”;
- с предложения от СУ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили – 28 бр., които са ползвали следните услуги: Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство; Превенция на отпадане от училище; Превенция на отклоняващото се поведение при деца и работа с деца с отклоняващо се поведение;
- с предложения от ДГ „Св. Св. Кирил и Методий” град Две могили – 6 бр. които са ползвали следните услуги: Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство;
- с предложения от МКБППМН – 1 бр., който е ползвал услугата Превенция на отпадане от училище;
- по собствено желание /самоизявени/ - 39 бр., които са ползвали следните услуги: Ресурсно подпомагане на деца със специални образователни потребности; Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство; Превенция на отпадане от училище.
- потребители над 18 години – 5 бр., които са ползвали следните услуги: Оценка родителски капацитет; Промоция и работа по „Приемна грижа”.

В зависимост от ползваната услуга се разпределят на:

1. Ресурсно подпомагане на деца със специални образователни потребности – 25 бр.
2. Превенция на отпадане от училище – 21 бр.
3. Превенция на отклоняващото се поведение при деца и работа с деца с отклоняващо се поведение – 1 бр.
4. Семейно консултиране и подкрепа на биологичното семейство – 39 бр.
5. Деинституционализация и Реинтеграция на деца, при които има възможност за връщане в семейна среда – 4 бр..
6. Промоция и работа по „Приемна грижа” – 4 бр.
7. Оценка родителски капацитет – 4 бр.

Центърът за обществена подкрепа оказва силно въздействие при работата с младежите в рисковни групи. Разнообразните игрови подходи предразполагат децата към преоткриване на модела на поведение, морално – духовното развитие, творческата нагласа, социализацията и контактността. Центърът подтиква, чрез образователно-възпитателни мероприятия децата от общината към различни дейности, хобита и интереси, чрез които да получат възможност за пълноценно реализиране като активни граждани на обществото. Такива са спортът, изкуствата, туризъм и околна среда и др. Широко обхватната дейност със специалисти социални работници и психолог е ключов фактор за положителното развитие на децата. С превантивна цел към асоциално поведение, агресия и противообществени деяния, бяха проведени различни мероприятия с ученици от всички възрастови групи, от всички етноси и без разделение по пол.

С цел създаване на условия за равен достъп на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, до пазара на труда Община Иваново реализира Регионална програма за обучение и заетост като и 6-те работни места са заето от роми.

Повечето от ромите в общината са безработни, не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява и намирането и съответно наемането им на работа, и включването им в обществения живот.

Безработицата и ниските доходи при тази общност обуславя рисковата група социално слаби лица и семейства, подпомагани с месечни социални помощи.

Преобладаващи са многодетните и непълни семейства, в които има повече нетрудоспособни членове.

При регистрация в ДБТ лицата попълват заявление и по желание се самоопределят към определена етническа група.

Общинското ръководство успява да осигури трудова заетост на безработни роми, ползвайки опциите на различни национални и регионални програми.

През отчетния период се провеждаха периодично срещи с участието на местни бизнесмени, лидери на ромската общност от различните населени места на общината и представители на общинската администрация с цел осигуряване трудова заетост на безработни роми.

От всяка такава проведена среща, страните участнички в нея излизат с договорени определен брой работни места, осигуряващи временна или с по-траен характер трудова заетост на безработни роми.

Общинското ръководство акцентува върху разяснителната работата под формата на младежки кръгли маси, срещи с ученици в училищата на общината, за насърчаване на младите хора от ромски произход към участието им в различни образователни курсове за придобиване на професионални умения от различни области, които ще им позволят да се реализират на пазара на труда.

Направената точна снимка през отчетния период на състоянието по отношение на заетостта сред ромската общност в общината позволи да се открият основните проблеми, които ще се решават в следващия период, а именно:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни роми;
- По-висок е делът на безработните роми сред жените;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образование сред ромската общност, което е сериозна пречка при осигуряването на работа.

Регистрираните в Дирекция „Бюро по труда“ – бяла безработни лица в Общината са 556, като младежите до 29 г. са 55 от тях. В процентно отношение безработицата е 11 %.

С цел създаване на условия за равен достъп на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, до пазара на труда през 2016 г. в Община Ценово са реализирани следните проекти:

- Проект „Обучение и заетост на младите хора“ - 55;
- НП „Старт в кариерата“ – 1;
- Насърчителна мярка по чл. 36 а от ЗНЗ – 2.

V.

" < " " " " " "

5 0 3 0 " " " " <

На територията обслужвана от ОДМВР Русе има осем общини, които се обслужват от шест РУ на МВР.

В населените места на общините обслужвани от РУ преобладава следното ромско население:

" " " " " " " "

В Общината преобладаващото население е българско, но съвсем не е малък и броят на представителите на турския и ромския етнос.

Регион	Единица Мярка	Българи	Турци	Роми	Други	Не се самоопределят	Общо
Община Русе	Брой	137 337	12 500	1 721	1 195	702	153 455
	%	89.50	8.15	1.12	0.78	0.45	100.00

0 " " 3 0 " " " " 4 2 3 3 " 0

Данни за ромското население в общината за етническата структура на населението на Община Русе в разрез „град-село“

год.

Регион	Единица мярка	Българи	Турци	Роми	Други	Не се самоопределят	Общо
Община Русе	Брой	137 337	12 500	1 721	1 195	702	153 455
	%	89.50	8.15	1.12	0.78	0.45	100.00
гр. Мартен	Брой	3 322	108	32	10	8	3 480
	%	95.46	3.10	0.92	0.29	0.23	100.00
гр. Русе	Брой	123 469	10 128	1 297	1 132	618	136 644
	%	90.36	7.41	0.95	0.83	0.45	100.00
с. Басарбово	Брой	1 346	-	7	..	..	1 357
	%	99.19		0.51	..	..	99.70
с. Бъзън	Брой	410	706	16	3	5	1 140
	%	35.96	61.94	1.40	0.26	0.44	100.00
с. Долно Абланово	Брой	212	-	-	-	-	212
	%	100.00					100.00
с. Николово	Брой	2 848	10	14	4	3	2 879
	%	98.92	0.35	0.49	0.14	0.10	100.00

с. Ново село	Брой	1 056	8	..	..	..	1 074
	%	98.32	0.74	..	..	..	99.06
с. Просена	Брой	309	97	62	-	3	471
	%	65.61	20.59	13.16		0.64	100.00
с. Сандрово	Брой	1 281	13	..	..	3	1 299
	%	98.61	1.00	..	..	0.23	99.61
с.Семерджиево	Брой	285	662	26	19	16	1 008
	%	28.27	65.67	2.59	1.88	1.59	100.00
с. Тетово	Брой	1 083	521	178	..	..	1 815
	%	59.67	28.71	9.81	..	..	98.19
с. Хотанца	Брой	419	46	88	5	5	563
	%	74.42	8.17	15.63	0.89	0.89	100.00
с. Червена вода	Брой	1 287	57	-	10	3	1 357
	%	94.84	4.20		0.74	0.22	100.00
с. Ястребово	Брой	10	144	-	..	..	156
	%	6.41	92.31		..	..	98.72
Общо в градовете	Брой	126 791	10 236	1 329	1 142	626	140 124
	%	90.48	7.30	0.95	0.82	0.45	100.00
Общо в селата	Брой	10 546	2 264	392	53	76	13 331
	%	79.11	16.98	2.94	0.40	0.57	100.00

0 " " 4 0 "

Както е видно от таблица, че 89.04 % от общия брой на населението (идентифицирало се с определен етнос) в общината живеят в гр. Русе и 2.27 % в гр. Мартен, а останалите 8.69 % са жители на селата от общината. Важно е да се отбележи, че в гр. Русе и в гр. Мартен живеят 77.22 % от всички роми, жители на Община Русе. Останалите 27.8 % от ромите са жители на селата от Община Русе.

В гр. Русе и малките населени места има изградени религиозни храмове християнски-църкви и мюсюлмански - джамии, в които ромското население изповядва свободно своята религия.

На територията на Първо РУ Русе има две обособени махали с концентрация на компактно ромско население. Едната се намира в квартал "Дружба-2"- западна част, а другата се намира в кв. "Средна кула", местност "Трите гълъба". Двете махали наброяват около 1500 жители. По етнос, ромите се делят на кардараша и бургуджии.

На територията на Второ РУ Русе в района, обслужван от УП-Червена вода има обособени 5 района с компактно ромско население. Това са селата Тетово (650 турски цигани), Хотанца (460 цигани християни), Ново село (по-малки групи "копанари"), Семерджиево (по-малки групи "копанари") и жилищните блокове на "Птицекомбинат" и "Птицекланица".

На територията на УП-Мартен има обособени ромски махали в с. Просена.

На територията на УП - кв. "Чародейка" обособени места не се наблюдават. Наблюдава се концентрация на роми в жилищните блокове с номера 205, 209, 210, 108, 111, 119, 302, 304, 313, 402, 403.

Райони с концентрация на ромско население има в кв."Тракция", ул. "Искър", жк "Родина 3", в протежението на ул. "Черни връх", ул. "Шипка", ул. "Панагюрище".

Образователната мрежа в Община Русе обхваща всички нива на законодателно установената образователна система в България: предучилищно образование, начално образование, средно образование и висше образование.

Относителният дял на неграмотните роми в общината е 3.69 %.

Особено тревожна е тенденцията на непрекъснато увеличаване на неграмотността сред ромите. Децата от ромската етническа общност отбелязват по-ниско равнище на записване в предучилищни учебни заведения. В учебните заведения в гр. Русе няма изразено ромско присъствие.

В населените места на село Хотанца и село Просена учебните заведения са с преобладаващо ромско присъствие.

Ромите в Община Бяла представляват втория по численост етнос. Според данни от преброяването на населението от 2011 г., 1 468 от общо 15 213 жители се самоопределят като роми. По експертни оценки броят на ромите е над 2000 души, като част от тези, които околното население определя като роми се самоопределят като турци или власи.

Ромите в Община Бяла са концентрирани основно в гр. Бяла, с. Полско Косово- 400 роми и 200 роми (власи), с. Дряновец, с. Ботров, с. Лом Черковна и др. На практика в почти всички населени места на общината живеят роми.

В Община Борово от преброяването на населението към 01.02.2011 година своята етническа принадлежност са декларирали 6 101 души.

Етническа група	Брой население
Общо	6101
Отговорили	5853
Българска	3791
Турска	1005
Ромска	1000
Друга	28
Не се самоопределят	29
Не отговорили	248

30 " " " " " " " 4 0 3 3 "

Регион	Единица Мярка	Българи	Турци	Роми	Други	Не се самоопределят	Не отговорили	Общо
Община Ценово	Брой	4 669	444	177	6	11	616	5 923

40 " " " " " " " 4 0 3 3

Реалният брой на ромите в община Ценово е приблизително 720 души.

Най висок дял с преобладаващо ромско население на обслужвана територия от РУ Бяла са населените места,

- село Бистренци – 120 роми;
- село Дряновец – 590 роми;
- село Лом Черковна – 280 роми;
- село Полско Косово – 400 роми и 200 роми- власи.

В населените места няма обособени махали с концентрация на ромско население, изключение прави само село Полско Косово. Във всички населени места има изградени религиозни храмове, джамии и църкви. Ромите, самоопределили се като власи, изповядват християнска религия, а останалите роми изповядват мюсюлманска религия.

От горе изброените населени места единствено в с. Полско Косово има ОУ (основно училище) с преобладаващо ромско присъствие.

- " " " " " " " "

Общината наброява 15 690 жители, от които 3 145 роми. В община Ветово като етнически българи са се определили – 27,8 на сто (3 145 лица от общо отговорили 11 323).

Представителите на турската етническа група надвишава 50%, в населените места: гр.Глоджево и с. Смирненски.

В Община Ветово, дялът на представителите на ромския етнос надвишава 11%.

В рамките на населените места с най-висок дял ромско население 45% е гр. Ветово

Във всички населени места от територията, обслужвана от РУМВР – Ветово, с изключение на с. Писанец са обособени махали с концентрация на ромско население, като самите махали нямат определени наименования. Концентрация на ромско население има в махалите на населените места:

- гр. Ветово – 2 118 роми
- гр. Глоджево – 126 роми
- с. Смирненски – 238 роми
- гр. Сеново - 453 роми
- с. Кривня – 228 роми

В гр. Ветово живеят роми християни-бургуджии, и турски роми- кирекчии изповядващи мюсюлманска религия, като ромите християни са мнозинство.

Религиозните храмове са православна църква, обединена божия църква и джамия.

В училището и детската градина на гр. Ветово болшинството от учащите са от ромски произход.

В гр. Глоджево и с. Смирненски живеят роми християни - копанари, които изповядват християнска религия и ползват православните църкви в населените места.

В гр. Глоджево са 126 роми, а в с. Смирненски са 238 роми.

В гр. Сеново и с. Кривня живеят турски роми - кирекчии съответно 453 бр. и 228 бр. изповядващи мюсюлманска религия.

В с. Кривня няма училище и учениците се извозват с училищен автобус до училището в гр. Сеново, в което болшинството от учащите са от ромски произход.

- " " " " " " " "

На територията на РУ – Сливо поле от общо 3 632 жители на гр. Сливо поле, от тях 987 са роми, като същите са населяващи предимно в кв. Сливица, от общо 1 142 жители на с. Малко Враново 562 са роми, от общо 2 200 жители на с. Голямо Враново 668 са роми, от общо 875 жители на с. Стамболово 168 са роми, от общо 831 жители на с. Кошарна 333 са роми и от общо 1070 жители на с. Юделник 140 са роми.

Относно числеността по населените места данните не са напълно достоверни, имайки в предвид честите миграционни процеси сред ромското население.

В населените места гр. Сливо поле - кв. Сливица, с. Голямо Враново, с. Малко Враново и с. Стамболово ромите са мюсюлмани, а в с. Кошарна и с. Юделник са християни.

Всички населени места разполагат с християнски храмове (църкви или параклиси) и мюсюлмански храмове (джамии), като в с. Малко Враново, където преобладаващ е ромският етнос е започнало изграждането на втори мюсюлмански храм – джамия, а в с. Кошарна изграденият християнски храм – църква не функционира (не е осветен).

На територията на РУ - Сливо поле функционират три учебни заведения: ОУ в с. Голямо Враново, ОУ в с. Ряхово и СОУ в гр. Сливо поле, като в тях е съсредоточено образованието за цялата община. И в трите учебни заведения се обучават и деца от ромската общност.

- " " " " " " " "

В част от населените места от територията, обслужвана от РУ – Две могили са обособени махали с концентрация на ромско население, като самите махали нямат определено наименование. На територията на община Две могили населението е 10821 човека, от които 2157 роми. Концентрация на ромско население има в махалите на населените места:

- гр. Две могили – 878 роми
- с. Баниска – 805 роми
- с. Бъзовец – 215 роми

В посочените населени места религиозните храмове са православна църква и джамия, като повече от половината от ромите се самоопределят като мюсюлмани, а останалите като християни. В основното училище в с. Баниска болшинството от учащите са от ромски произход.

На територията на община Иваново населението е 10696 човека, от които 1200 роми. Концентрация на ромско население има в махалите на населените места:

- с. Щръклево – 800 роми
- с. Иваново – 400 роми

В с. Щръклево религиозните храмове са православна църква и джамия, като около половината от ромите се самоопределят като мюсюлмани, а останалите като християни. В с. Иваново ромите се самоопределят като християни. В основното училище в с. Иваново преобладаващо учащите са от ромски произход.

Липсата на информация и ниското образователно ниво сред по-голямата част от ромското население води до рисково поведение, което лесно се манипулира от външни фактори с политически и други интереси. Последиците от това могат да се изразят в:

- нарушения на общественият ред;
- домови кражби;
- кражби на черни и цветни метали;
- измами (телефонни) извършвани по утвърдените схеми и др.

Най-характерните проблеми на ромската общност са свързани с големия процент на трайна безработица, дължащ се преди всичко на:

- липса на образование, професионална квалификация, трудови навици, мотивация за работа;
- специфичните бит и култура на ромските малцинства, лошите битови условия, в които живеят, включително в квартали извън регулация;
- ниско ниво на правна култура, липса на задръжки, социално-битов консерватизъм, както и все по-широко разпространяващо се чувство на безнаказаност.

Съществена причина за лошото качество на живот на голяма част от ромите е високата раждаемост. Голяма част от ромските деца са без необходимия родителски контрол, други са с рисков сексуално поведение, което ги прави извършители и жертви на престъпления.

Проблемът за домашното насилие в ромския етнос има свои специфики, които от една страна ограничават възможностите за ефективна защита на жертвите, от друга – създават предпоставки повтарящото се насилие и толерирането от общността да доведат до по-тежки форми на насилие като отвлечани, сексуално насилие, въвличане в трафик и т.н. Всичко това е породено от множество фактори:

- в ромската общност съществуват субкултурни традиции и нагласи към толериране на домашното насилие и това води до висока латентност на тези деяния;
- поради относително ниската обща и социална грамотност, пострадалите не са добре информирани за проблема и възможните решения.

Спецификата на ромския бит и традиции ограничават възможностите за прилагане на Закона за защита срещу домашното насилие.

Периодично в ромските квартали и махали се планират и провеждат СПО (съвместно с общински представители от МКБППМН, Закрила на детето и др. държавни органи) съобразно състоянието на оперативната обстановка и престъпността на територията обслужвана от РУ (Районни управления).

Полицейските служители периодично се запознават със спуснатите нормативни и разпоредителни документи на ежеседмични оперативки в РУ, като съгласно разработени планове за учебната година се провежда и обучение на състава в РУ.

Обучението на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата, съобразяване с традициите, правилата на ромските общности се е извършвало в рамките на учебната година без откъсване от работа в ОДМВР Русе по определени теми.

Проведени са общо 44 (четиридесет и четири) занятия със 174(сто седемдесет и четири) полицейски служители от РУ.

На проведените занятия служителите са запознати със следните теми:

- „Интеграция на ромите“;
- „Работа в мултиетническа среда“;
- „Бит и култура на ромите в България“;
- „Групи от роми в РБългария според самоопределянето им. Йерархичен модел на ромското общество“;
- „Анализ на престъпленията извършвани от роми“;
- „Подходи и модели за работа при превенцията на престъпленията извършвани от роми“;
- „Работа на полицията в мултиетническа среда“;

През 2016год. в ОДМВР Русе не са получавани финансови средства за подготовка на специалисти за работа в мултиетническа среда

През 2016год. на територията на Област Русе не са извършвани престъпления по чл.151, ал.1 от НК (полови контакти с лица под 14 години).

Ежедневните разстановки на силите и средствата на ППД (патрулно постова дейност) на територията обслужвана от ОДМВР Русе се изготвят по изготвени месечни планове за ППД. Същите се разработват съгласно, анализа на средата за сигурност. Гарантира се оптимално полицейско присъствие на обществени места и рискови райони (учебните заведения, места за отдих, увеселителни и питейни заведения, квартали на маргинализираните общности сред етническите малцинства и др.)

Провеждат се периодични съвместни проверки и СПО (специализирани полицейски операции) с държавни органи по спазване разпоредбите на Закона за гражданската регистрация, Закона за горите, ЗОБВВПИ, наредбите на общините и др.

Недопускане на дискриминация на полицейските служители в отношенията „граждани – служители на МВР“ и разпознаване от тяхна страна на случаите на дискриминация.

Постигане на толерантност в работата с всички граждани без значение от етническата им принадлежност.

Подобряване на ефективността на работа на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на правата на човека.

Активно сътрудничество с Областния и Общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

Сътрудничество с неправителствени организации по решаване на проблеми на малцинствата и продължаване на добрите контакти с лидерите на ромската общност на територията на ОДМВР Русе по отношение на възникнали проблеми и тяхното съвместно бързо решаване в рамките на „Върховенството на закона и не дискриминацията“.

Провеждане на допълнителни обучения на полицейските служители по въпросите на дискриминацията.

Повишаване на квалификацията на полицейските служители за работа в мултиетническа среда чрез провеждане на теоретико-практически курсове на обучение;

Провеждане на беседи и лекции с представители на ромската общност, на които да бъдат запознати с възможностите за анти дискриминационна защита в Република България, осигурени от Конституцията, Закона за защита от дискриминация и други подзаконовни нормативни актове;

Активно взаимодействие с общинските структури на отдела за „Закрила на детето” за установяване и превенция на деца от ромската общност, живеещи при лоши битови условия;

Участия в заседанията на Областния и Общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

Държавни, общински или неправителствени организации работещи съвместно с ОДМВР Русе с компактно ромско население на обслужваната територия са следните:

- Областни и общински структури- отдел „Закрила на детето”, Местни комисии за борба с противоправни прояви, малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и др.;
- Неправителствени организации в лицето на Сдружение „Център Динамика” Русе, Клуб Отворено общество” и др.;
- Областна служба "Изпълнение на наказанията", сектор "Пробация"- Русе;
- Представители на ромските общности и др.

На територията на област Русе няма данни за случаи на междуетническо напрежение и няма заведени преписки включващи проявена дискриминация по признак „етническа принадлежност”.

Има изнесени приемни на полицейските служители за граждани, находящи се в непосредствена близост до кварталите с преобладаващо ромско население.

С цел превенция на престъпленията, опазване на общественя ред, безопасност на движението и др. през 2016 год. са актуализирани Споразумения за обществен ред и сигурност с кметовете на Общини в Област Русе.

В споразуменията с общините и ОДМВР Русе са залегнати следните основни насоки за взаимодействие:

- повишаване и утвърждаване ролята на превенцията като стратегически приоритет и най-ефикасен подход в борбата с престъпността;
- развитие на механизми за активизиране на гражданското общество като ключов момент в комплекса от субекти на превенцията;
- повишаване ефективността на сътрудничеството между институциите в областта на превенцията на престъпността;
- запознаване на гражданите с модели на безопасно поведение, с цел да се предпазят от престъпления;
- извеждане, разпространяване, адаптиране и внедряване на положителния чуждестранен опит в областта на превенция на престъпността;
- осъществяване на системен мониторинг върху резултатите от превантивната дейност;
- усъвършенстване на системата за физическо възпитание и спорт за максимален обхват на различните социални групи;
- повишаване на ефективността по превенция на престъпността сред малолетни и непълнолетни;

През 2016 г., продължава работата на Сдружение БРТМ, с първия по рода си Център за възстановително правосъдие за деца (ЦВПД), със седалище – Русе. Центърът работи с деца, които са в контакт със системата за наказателно правосъдие и техните семейства, като са разпределени в групи, по възраст от 12-18 г. Броят на преминалите деца е 57, без конкретни данни за деца от ромски етнос.

По данни на МВР – Русе, за отчетния период са извършени следните дейности: Анализ на обстановката в Община Русе, от който е видно, че компактно ромско население живее в кварталите на гр. Русе - кв. "Селеметя" и местността "Трите гълъба"; голям брой роми населяват жк. "Родина", жк "Чародейка" и жк. "Тракция". Зачестяват случаите на самонастанили се ромски семейства, във вилните имоти, в близост до кв. "Селеметя" и местността "Трите гълъба", като най-често приходящите са от близките села и по малки градове. Остава като проблем ниското ниво на правна култура, липсата на задръжки, социално битовия консерватизъм (особено в малките населени места), както и все по-широко разпространяващото се чувство за безнаказаност. Не на последно място са и високата раждаемост при ромите, преференциите от страна на държавата. Характерни за ромските групи: са лошото социално-икономическо състояние, високата безработица, ниските доходи с някои изключения и незачитане нормите на поведение в обществото, което е предпоставка за извършване на престъпления с цел набавяне на средства за изхранване на семейството. По данни на МВР, на територията на Община Русе са извършени 3 престъпления по чл.151, ал.1 от НК (полови контакти с лица под 14 години). За решаване на описаните по-горе проблеми се провеждат беседи с населението в ромските общности, разяснява се необходимостта от образование на децата им и ангажирането им в програми за временна заетост, като стремежът е постигане на ефективно взаимодействие с полицията за ограничаване на престъпните посегателства и нарушенията на обществения ред. Извършват се периодични обходи в посочените райони от полицейски служители и СЗ „КООРС“ към Община Русе. Съвместно с отдел "Закрила на детето" Русе се работи с деца в риск и им е предоставяна полицейска закрила съгласно закона за закрила на детето. За периода с цел намаляване на противообществените прояви, извършвани от деца и младежи от полицейски служители на ОДМВР Русе периодично се изнасят беседи, срещи и лекции пред учениците, преподавателите и родителите в Община Русе по националната програма „Работа на полиция. През 2016 год. не е получавано финансиране за подготовка на специалисти за работа в мултиетническа среда. Обучението на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата, съобразяване с традициите, правилата на ромските общности се е извършвало в рамките на учебната година без откъсване от работа в ОДМВР Русе по определени теми.: "Ромска декада"; "Интеграция на ромите";-"Работа в мултиетническа среда"; „Бит и култура на ромите в България; „Групи от роми в РБългария според самоопределянето им“; Йерархичен модел на ромското общество“;-, „Анализ на престъпленията извършвани от роми“; „Подходи и модели за работа при превенцията на престъпленията извършвани от роми“; „Работа на полицията в мултиетническа среда“. Проведени са общо 44 (четиридесет и четири) занятия със 174(сто седемдесет и четири) полицейски служители от РУ.

На територията обслужвана от ОДМВР Русе няма данни за случаи на междуетническо напрежение и няма заведени преписки включващи проявена дискриминация по признак „етническа принадлежност”.

Реализирането на приоритет върховенство на закона и недискриминацията се осъществява с помоща на училищата, читалищата Център за обществена подкрепа – Борово, служителите на Повишен е административния капацитет в община Борово и чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички нива по отношение правата на човека, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетническа и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция.

Не се допуска двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи. Укрепва се междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.

Център за обществена подкрепа град Борово и МКБППМН провеждат кампании посветени на толерантността и недискриминацията. Организирант се мероприятия, целящи превенцията на престъпността сред децата и младежите, трафика на хора и проституцията. В седемте читалища на общината се работи с деца и младежи от малцинствени групи.

В Община Борово, законите се спазват и прилагат еднакво за всички живеещи на територията и. Конституцията на Република България, Закона за защита от дискриминация и редица други закони и подзаконовни нормативни актове, гарантират равни възможности и защита от дискриминация за всички. Независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, вероизповедание, здравно състояние, сексуална ориентираност и други признаци.

През 2016 г. един от главните приоритети в дейността на общинското ръководство е гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, осигуряване спазването на обществения ред, недопускане на прояви на нетолерантност и дискриминация на етническа основа.

От особена важност е ефективността в работата на Районно управление гр. Бяла. Полицейските служители в общината имат задължения по опазване на обществения ред, както и да спират прояви, водещи до нарушаване правата на гражданите. Те компетентно се намесват при решаване на кризисни ситуации, свързани най-вече с физическо или психическо насилие срещу жени и деца.

Инспектор Детска педагогическа стая има водеща роля при индивидуално-профилактичната работа с подрастващи с рисково или асоциално поведение. Съвместно с него се провеждат възпитателни беседи, консултации и разговори с децата и техните родители/настойници. При необходимост се осигурява присъствие на педагог при разпит на непълнолетни лица

В тясна връзка с Районно управление Бяла работи и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). Тричленните състави разглеждат възпитателни дела и налагат възпитателни мерки, съгласно Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Членовете на комисията и обществените възпитатели извършват превантивна и корекционна дейност с цел недопускане на повторни прояви, спазване на етичните норми в обществото.

Членове на комисията поддържат връзки с педагози от ромски произход. Те съдействат за разяснителна работа сред ромските семейства относно осигуряване на добри родителски грижи, както и удовлетворяване на образователните потребности на децата.

Активно участие при защита правата на децата и гарантирането на равнопоставено отношение към всяко едно от тях независимо от етническата им принадлежност взима и общинската комисия за Закрила на детето. С дейността си тя подпомага общите усилия на отделните звена, пряко ангажирани с недопускане на прояви на нетолерантност и дискриминация.

В община Бяла е изграден и активно работи мултидисциплинарен екип по Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие.

Опазването на обществения ред в отделните населени места се осъществява от Полицейски и Младши полицейски инспектори към РУ „Полиция” град Две могили, като основно тяхната дейност е насочена към изпълнение на задачите, залегнати в плановете, които произтичат от потребностите на обществото, промените в средата за сигурност, правна дейност и проверка по сигнали на граждани. Служителите работят съвместно с общинска администрация, Отдел „Закрила на детето” и представители на учебните заведения, с цел недопускане и ограничаване извършването на престъпления от малолетни и непълнолетни лица. РУ „Полиция” град Две могили осъществява ред, сигурност и спокойствие на жителите на територията на Общината.

Във връзка с осъществяване на правомощията си по защита правата и свободите на гражданите, опазване на личното, общинското и държавно имущество полицейските служители от РУ „Полиция” град Две могили непрекъснато поддържат връзка и си партнират с органите на местната власт, както и с ръководствата на училищата, като по този начин се извършва и профилактика срещу разпространението на наркотици и недопускане насилие в училищата. Значителна е дейността по профилактика за недопускане извършването на престъпления срещу самотно живеещи възрастни хора и особено измами, базиращи се на срещи с тях и разяснителна дейност на променящите се механизми на извършване на престъпленията, жертви на които могат да станат.

Няма регистрирани случаи на малолетни и непълнолетни, споделящи идеи или принадлежащи към радикални и екстремистки групи, престъпления от расистки подбуди, както и престъпления и случаи на противообществени прояви и насилие, мотивирано от расова, религиозна и етническа омраза.

С цел подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека в общината е проведено обучение по правата на човека и правата на детето в училищата на общината.

През отчетния период общинското ръководство работи по дейности, гарантиращи правата на гражданите от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред в общината, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”, а именно:

- Повишаване участието на ромите в местната администрация;
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между местната власт, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите;
- Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи;
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения на всички нива в обществения живот на общината;
- Утвърждаване на равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация на ромската жена;
- Работа в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения и увеличаване на възможностите за социализация;
- Целенасочена работа със семействата от ромски произход при съблюдаване на правните механизми за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата;
- Разяснителни и информационни кампании за повишаване на нетърпимостта към прояви на дискриминация;
- Работа на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.

Получаваните резултати - спирането в зародиш на всякакви прояви, водещи до нарушаване правата на гражданите, показват, че дейността в общината по гарантиране правата на гражданите, защитата на обществения ред и недопускане на нетолерантност и дискриминация на етническа основа, на този етап е на добро ниво, тя ще се разширява и обогатява, за което гаранция е липсата на междуетническо напрежение в общината.

С цел подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека са реализирани следните дейности:

- Проведени са беседи в Основните училища на община Ценово от инспектор от Детска и педагогическа стая” на РУП – гр.Бяла.
- МКБППМН към община Ценово за 2016 г. е разгледала 2 /две/ възпитателни дела и е наложила възпитателни мерки на 4 непълнолетни деца
- На 16.11. МКБППМН проведе общинско състезание с велосипеди в с.Ценово, в памет на жертвите от пътно-транспортни произшествия.
- На Коледа МКБППМН организира „ Коледен маскен бал” с учениците от Основните училища. Участваха над 100 ученика, като броят на ромите беше около 38%.

X 0 " "

" < " " " " "

6 0 3 0 " " " "

Наблюдава се увеличаване на броя представители на ромския етнос, включени в различните читалищни дейности, изразяващи се в разнообразни форми на художествената самодейност, подпомагащи развитието на творческия потенциал и за съхраняване на местните традиции.

В част от населените места се е наложила традицията за отбелязване на ромски празници. Областна администрация – Русе ежегодно организира различни инициативи за отбелязване на Международният празник на ромите – 8-ми април. С реализираните културни мероприятия и различните публични инициативи и събития читалищата предоставят възможност за реален равен достъп на ромите в обществения културен живот.

6 0 4 " " " " " " " " " " " "

" < " " " " " " " "

Водеща роля в изпълнение на заложените в Плана за действие, мерки е на Община Русе, в партньорство с културни институти и неправителствени организации. Голяма е ролята на народните читалища на територията на Община Русе и особено на тези, от малките населени места, с преобладаващо население от ромски и друг етнически произход. сред които са: НЧ „Просвета-1927“ (с. Семерджијево), НЧ „Пробуда 1907“ (с. Тетово), НЧ „Надежда-1908“ (с. Ново село) и НЧ „Георги Бенковски - 1937“ (Русе).

С цел създаване на условия за равен достъп на ромите до социалния и културен живот на Русе, Общината предприе дейности в подкрепа на проекти, чрез Програмата за подкрепа на проекти в областта на изкуството и културата на Община Русе, за реализация на проекти с фокус, културната интеграция на ромската общност. През 2016 година по Програмата е спечелен и реализиран художествен проект на НЧ „Георги Бенковски 1937“, под надслов: „Аз се уча да чета, буквите познавам чрез игра“. Целта на проекта и съответно постигнатият главен резултат е създаването на интерес у децата от ромски и друг произход към книгата, четенето и библиотеката. Освен успешно реализирания горепосочен художествен проект, целогодишно читалището организира мероприятия за малцинствата, което говори за постоянна ангажираност и устойчивост на дейностите на читалището. НЧ „Георги Бенковски 1937“ – Русе обслужва ж.к. „Дружба“, голяма част от жителите на който се самоопределят като роми. В сътрудничество с ръководството и педагогическия състав на ОУ „Алеко Константинов“ и неправителствени организации, са проведени следните дейности: Беседи, информационни срещи и семинари на теми: „Аз искам да уча“, „Здраве и хигиенни навици“, „Не на наркотиците!“, „Добри взаимоотношения между съучениците“ и др.; провеждане на тържества и концерти по случай национални празници, както и отбелязване на Международния ден на ромите;

От началото на 2016 година НЧ „Георги Бенковски 1937“, добави и новосформираната ПГ „Дунавски вълни“ с участието на лица от турски и ромски произход, в чийто репертоар са включени български, ромски и турски песни.

НЧ „Надежда-1908“ в с. Ново село също има важна роля по отношение на интеграцията на ромите на своята територия. Отчитат участието на 32 ромски деца в различни читалищни форми, а читателите на читалищната библиотека са общо 325, като тези до 14 години са 87 (22 роми), от 14 до 18 години – 30 (8 роми) и над 18 години – 208 (23 роми). НЧ „Просвета-1927“ в с. Семерджиево също осъществява усилена работа с лица от различни етноси. Любителските и творчески клубове имат пъстър малцинствен състав – турци, роми-копанари и татари, които начисляват 90% от участниците. От читалището успешно продължават и развиват дейността си по програма „Глобални библиотеки“. Открит е информационен център по програмата, като сред услугите, които читалището предлага в това направление са постоянен безплатен интернет-достъп, безплатни обучения по компютърна грамотност и индивидуални консултации, което цели преодоляване на изолацията и повишаване на самочувствието и компетенциите на обучените.

От събраната информация е видно, че в художествените състави и специализираните формати за любителско творчество за 2016 година, активно участие вземат около 50 души от ромски произход. В колективните и индивидуални форми на обучение като клуб „Краезнание“, клуб „Спортно ориентиране“, компютърни обучения и клуб „Млад природолюбител“ се включват около 25 ромски деца и юноши. Лидер сред добрите практики, довели до промяна на политики в областта на културата на Община Русе, е фестивалът за съвременна градска култура "Аз, Градът". Създавайки този продукт, използващ иновативни похвати и оригинален формат, Община Русе изгради здрава основа за междукултурен диалог с висока добавена художествена стойност. С успешните си три издания и своята широко мащабност, фестивалът даде значителен тласък и влиянието му все още резонира в културните процеси, което доказва неговата ефективност и устойчиви мерки, превръщайки го в стандарт при изготвянето на политиките в областта на културата.

За популяризиране на културните ценности на ромската общност по проект „Интегриран подход на Община Русе за интеграция на ромите и други уязвими групи на територията на общини от Област Русе“, бяха проведени фестивал „Сцена под небето“, фестивал „Етноритми без граници“, Изложба с традиционни за различните етноси кулинарни изделия и фестивал „Ромите и киното“, които бяха посрещнати с голям интерес както от ромската общност така и от гражданите на общината.

Във фестивала “Етноритми без граници”, взеха участие над 200 деца и младежи и над 22 състава, които демонстрираха своите певчески и танцови умения, като представиха етническото разнообразие и създаването на условия за общностно развитие, насочени към укрепване на културната идентичност и интеграция на малцинствените групи.

От анализ на събраната информация, относно представяне на резултати от ангажираните институции и неправителствени организации, в съответствие с поставените цели в Плана за действие на Община Русе /2015-2017/ е видно, че планираните дейности за 2016 г. са изпълнени и има напредък в процеса за успешна интеграция, опазване на културната идентичност на малцинствените групи и здрава обществена структура за подпомагане на диалога между местната власт и ромското население.

С продължение на дейностите по стартиралите проекти, Община Русе ще продължи да координира действията и да оказва необходимото съдействие през следващата годишна, с цел устойчива и успешна политика, свързана с интеграцията и социализацията не само на ромския етнос, но и на всички маргинализирани лица и семейства, живеещи на територията на Община Русе.

Община Борово има добри традиции в областта на културата. Духовния живот е съсредоточен в 7 читалища, едно от които е в град Борово и 6 в селата Волово, Брестовица, Обретеник, Екзарх Йосиф, Батин и Горно Абланово регистрирани по Закона за народните читалища. Тези културни институции съхраняват, развиват, популяризират и осъществяват културната дейност на общината, разпространяват културната дейност от всички етноси. Като институции с дълбок корен в местната култура и дух, читалищата имат значим исторически принос и потенциал за съвременното развитие. Към всички читалища има общодостъпни библиотеки.

Към читалищата функционират следните самодейни колективи

- НЧ „Искра 1898“ - град Борово – детски танцов състав „Искрица“, танцова формация „Ритмика“, женска певческа група „Боровчанки“, група за автентичен фолклор, ателие за арт-терапия, литературен клуб „Пламяк“;
- НЧ „Христо Ботев – 1928“ - село Обретеник – детски танцов състав, група за автентичен фолклор, женска певческа група, самодеен театрален колектив;
- НЧ „Пробуда 1924“ - село Горно Абланово - три самодейни певчески групи, обединени във художественото формирание „Аблановско Настроение“ - ГАФ „Аблановски гласове“, женска певческа група „Надежда“ и мъжка певческа група;
- НЧ „Мъдрост“ - село Брестовица – женска певческа група и детски театрален състав;
- НЧ „Бъднина – 1906“ - село Волово – детска певческа група „Звънче“ и индивидуални изпълнители.
- НЧ „Селски будител 1928“ - женска певческа група и детска група за художествено слово.
- НЧ „Самообразование – 1919“ - женска певческа група.

Фолклорния фестивал „От Дунав до Балкана“, който се провежда в два дни в Седмицата, посветена на празника на Община Борово – 5 септември. Фестивалът събира хиляди самодейци от цяла Северна България, гостуват колективи от областите Варна, Видин, Силистра, Разград, Ловеч, Велико Търново, Търговище и от всички общини в област Русе. Ежегодно се присъжда голяма награда на читалището, участвало с най-голям брой състави и изпълнители и показало високо качество на художествения продукт. Включена е категория за хора в неравностойно положение. Във фестивала участват всички наши състави и се състезават в различни категории. С достойнство се представят и хора от етническите групи, обичащи и съхраняващи местните традиции и фолклор.

По изпълнението на приоритет <<Култура и медии>> през 2016 година бяха заложили мерки за активно взаимодействие с ромските общности до културния и социалния живот, както и създаването на условия за развитие на тяхната култура. През изминалата година читалищата проведоха мероприятия насочени към насърчаване и толерантност между отделните етнически общности, запознаване с традициите и фолклоора на отделните етнически общности. Промотирането на тяхната култура и идентичност е огромна крачка, допринасяща за тяхната интеграция в обществото. Ромската общност участва дейно в културния живот на общината.

Културните институции в Общината се стремят да привличат към дейностите си деца от ромски произход. Пречки към по-активното включване е необходимостта децата да бъдат „водени“, след училище или в специални дни, което е в противоречие с установените родителски практики на ромската общност.

На територията на Община Бяла много добре е развита читалищната дейност. Във всички населени места работят читалища, които са превърнати в културни центрове. В тях децата от ромски произход попадат в една благоприятна среда за развитие. Имат осигурен достъп до библиотеки и се включват активно в различни културни инициативи и традиционни празници. Има изградени клубове по интереси.

Във връзка с Международния ден на ромите 8 април в училищата се организират различни инициативи свързани с популяризирането на ромската култура и идентичност.

През 2016 г. библиотеката към НЧ „Трудолюбие 1884” организира открити уроци за учениците от I клас, с цел запознаване и приобщаване на децата с богатството на книгите. През месец май традиционно се провежда Седмица на четенето с ученици от началните училища.

Към НЧ ”Развитие 1884” с. Полско Косово съществува ФТС ”Косовче”. Преобладаваща част от танцьорите са роми. Формацията са развива успешно през годините и радва с изпълненията си не само жителите на селото, но и зрители в други населени места на общината.

Всички мероприятия, организирани от Община Бяла, са достъпни за гражданите.

Община Две могили има добри традиции в областта на културата. Духовният живот е съсредоточен в 11 читалища, едно от които в град Две могили и 10 в селата Батишница, Бъзовец Чилнов, Помен, Баниска, Широково, Острица, Кацелово и Каран Върбовка, регистрирани по Закона за народните читалищата. Тези културни институции съхраняват, развиват, популяризират и осъществяват културната дейност на общината, разпространяват културната дейност от всички етноси. Като институции с дълбок корен в местната култура и дух, читалищата имат значим исторически принос и потенциал за съвременното развитие. Към всички читалища има общодостъпни библиотеки, като най-голямата от тях е на НЧ “Св. Св. Кирил и Методий - 1919” – Две могили, която изпълнява и методически функции. Детски групи при читалища от общината поддържаха традициите, фолклора и културата с различни участия и мероприятия.

С цел привличане на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, към културните и духовните средища в общината в рамките на проекта „Интегриран подход на Община Русе за интегриране на роми и другите уязвими групи на територията на общини в област Русе” е организиран фестивал по случай Международния ден на ромите „Сцена под небето“, който е проведен в с. Иваново с участието на деца от училищата в селата Иваново и Щръклево. Същите деца участваха в концерт „Етноритми без граници“ в гр. Русе.

С цел запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности в Община Иваново са организирани и проведени празници извън рамките на кварталите с етническо население, в всички празници на Общината са участвали представители на общността чрез читалищата и училищата.

С цел популяризиране на културата на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, чрез включване в Общинския културен календар на мероприятията на читалищата и училищата на територията на общината с представители на общността.

Културната дейност в общината като важен инструмент за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация към всички сфери на обществения живот в общината през отчетния период бе концентрирана в дейността на народните читалища в населените места, трите средищни училища и младежките организации.

Към всички читалища има изградени самодейни колективи, които водят пълнокръвен живот и участват в много местни, регионални и национални фолклорни празници и прегледи на художествената самодейност.

На тези прегледи самодейните колективи представят обичаи, песни и танци, характерни за различните етноси в общината под надслов „Различни, но заедно”. Активно участват в културния живот на общината ромските деца и техни родители.

В културния живот на общината дейно участие вземат и ученическите колективи на трите средищни училища с литературно-музикални програми и концерти по повод различни празници и чествания на годишнини, а отделни ученици участват и в самодейните колективи към народните читалища по населени места.

Общинското ръководство и Общинският съвет се стремят да подпомагат дейността на читалищата в общината според възможностите и правомощията си и активно участват в положителното решаване на възникналите проблеми на отделните читалища, съобразно действащата законово установена нормативна база.

Можем да кажем, че през отчетния период се направиха успешни стъпки към постигане на главната ни цел в приоритет „Култура”, а именно: създаване на условия за равен достъп на ромската общност и другите уязвими групи живеещи в сходна ситуация до културния живот в общината и съхранение и развитие на ромската традиционна култура.

С цел насърчаване на културното многообразие и популяризиране на ромската култура, традиции, обичаи и творчество през 2016 година общината кандидатства с проектни предложения „Рехабилитация и реконструкция на сградата на Народно читалище „П. Р. Славейков – 1927 г.” с. Пиперково Рехабилитация и реконструкция на сградата на Народно читалище „Христо Ботев - 1898” - с. Ценово.

В проведените мероприятия от Общината, Основните училища, детски градини и читалищата на общината във връзка с интегрирането на ромската общност, наравно с всички останали както ученици така и възрастни участват в подготовката и провеждането на бележити дати и годишнини в провеждането на общоселски празници и официални тържества по различни поводи. Осигурява се поле за изява във всички певчески и танцови състави на общината. Същите участват в многобройни събори и фестивали в страната. Заложените дейности в Културният календар на общината допринасят за съвместния живот на сцената на читалищата на сформиранияте певчески и танцови трупни.

Най-важните събития в Културния календар на нашата община са :

- Празникът на община Ценово – 2 април
- Фолклорният събор „Ценово пее и танцува”, който през 2016 г. се проведе за X поредна година. Проведени са срещи на различни теми, засягащи ромската общност и по повод годишнини на български поети и писатели.

- Голяма част от посетителите в компютърните зали към читалищата, изградени по проект „Глобални библиотеки” са деца и ученици от ромски произход.

Община Ценово съвместно с НЧ „Христо Ботев”, с. Ценово организират чествания на празниците „Богоявление „Бабинден”, Трифон Зарезан” Трети март – Национален празник на България „Великден” и др.

В училищата се провеждат „Вече съм грамотен” – празнично утро с първи клас, лазаруване по домовете в селото, Великденска изложба – боядисване на великденски яйца, Ден на славянската писменост и култура – тържество, участие във фолклорен фестивал в на народните будители, пресъздаване на обичаите „Бъдни вечер” и „Коледуване”, Коледен поздрав и богослов за здраве на жителите на с Ценово – прием в домовете на коледарската група.

" < " " " " " " "

" " " " " " " "

" ö " " " " 0 "

Конкретните дейности, които Областна администрация – Русе е реализирала за постигане на посочената цел са следните:

- Информирание и запознаване на областно и общинско нива с мерките и приоритетите на Стратегията и Националния план за действие за въвеждането им в местните планове за развитие;
- Информирание на потенциалните кандидати за възможности за финансиране от Оперативните програми и насърчаване да се възползват от предоставеното подпомагане;
- Повишаване на информираността сред ромските групи за възможностите, предоставяни от държавата по различните политики;
- Изграждане на устойчив механизъм за координация на информационни и комуникационни дейности между централна и местна власт, граждански структури, медии и др.
- Подаване на редовна и подробна информация към регионалните медии за събитията на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

Настоящият Годишен мониторингов доклад за изпълнението на Областната стратегия за интегриране на ромите на област Русе (2013-2020 г.), през 2016 г. е разработен в съответствие с Помощните насоки за областно планиране, предоставени от Секретариата на НССЕИВ. Той систематизира и представя информация за дейностите, реализирани през 2016 г., от съответните институции, идентифицирани като водещи по отношение на процеса на интеграция на ромите в отделните сфери, а именно – общините, Регионално управление по образованието – Русе, Регионална здравна инспекция – Русе, Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Русе, Областна дирекция на МВР – Русе, Регионален представител на Комисията за защита от дискриминация - Русе, неправителствени организации, участващи в работата на ОССЕИВ.

Годишния мониторингов доклад за изпълнението на Областната стратегия за интегриране на ромите на област Русе (2013-2020 г.), през 2016 г. е приет от Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси към Областна администрация Русе.